

Інтер'єр. Хата Марії.

Велика простора сільська хата, щедро прикрашена вишитими рушниками. Стіни чисто вибілені, без прикрас. В червоному куті велика ікона Богородиці, біля якої горить яскрава лампадка. На припічку, на яскравій вишитій ковдрі сидить маленька МАРІЯ [8-10] в теплих в'язаних панчохах і довгій до колін вишитій сорочці.

Звучить весела бравурна музика.¹ Двері хати відчиняються і в них забігає ватага хлопців і дівчат [12-15], слідом за якими заходять батьки дівчинки ПАРАСКА [35-40] і ОКСЕНТІЙ [35-40].

Хлопці і дівчата, забігши, скидають верхній одяг, оббігають великий стіл і по одному радісно обіймають Марію і повертаються до Параски і Оксенія.

ОКСЕНТІЙ:

Час летить, свистить, біжить!
На рахунку кожна мить!
Треба дуже поспішати!
До Різдва геть-скрізь прибрати!

ХОР

Скоро прийде свято в дім!
Буде радість нам усім!
Свято йде і серце сяє!
Диво кожен відчуває!

ПАРАСКА:

Те що впало, завалилось!
За припічок закотилось!
Все підняти, все помити!
Нумо до роботи, діти!

Діти хапають ганчірки, починають прибирати; беруть тарілки і, жонглюють ними, витираючи на льоту.

¹ (бравурна весела мелодія, джазова композиція на основі українських мотивів. Референс -

<https://www.youtube.com/watch?v=7f24Z0CHnzM>

<https://www.youtube.com/watch?v=chDRXQ77IgA> – 01/04/05

<https://www.youtube.com/watch?v=3jg21SZJ8g8> – 50/07)

ХОР

Скоро прийде свято в дім!
Буде радість нам усім!
Мир прийде у кожна хату!
Щиро ми радієм святу!

Марія дивиться на дітей, силиться встати, але у неї не виходить. Діти по одному підбігають до господарки і Параска роздає всім завдання:

ПАРАСКА

Ти ганчіркою скрізь пройди!
Ти у кухні приберись!
Неси речі - будемо прати!

МАРІЯ

Хочу й я допомагати!

Дівчинку не чують. Всі продовжують прибирати. Щоб підмести, Марію персаджують на стілець, як ляльку, з нього одразу на інший стілець і так по колу, поки не повернуть її на припічок.

ХОР

Скоро прийде свято в дім!
Буде радість нам усім!
Свято йде і серце сяє!
Диво кожен відчуває!

Марічка тягнеться до речей, щоб також щось витерти, але у неї з-під носа все забирають і витирають самі. Параска продовжує роздавати завдання:

ПАРАСКА

Щоб не знати сором й осуд
Перемий весь в хаті посуд!
Ти йди в клуні прибирати!

МАРІЯ

Можу й я допомагати!

Марію знову не чують. Хлопці хочуть вибити килим, на якому вона сидить. Вони підходять, беруть з чотирьох сторін килим і підкидають дівчинку у повітря, раз за разом, підхоплюючи її.

ХОР

Скоро прийде свято в дім!
Буде радість нам усім!
Мир прийде у кожна хату!
Щиро ми радієм святу!

ПАРАСКА

Буде чисто й світло в хаті!
Будемо гулять на святі!

Марія кричить у відчай:

МАРІЯ Та чому ж мене не чують?!
Може з мене так кепкують?!

Музика стихає, всі завмирають, переглядаються. Параска і ОКСЕНТІЙ підходять до доньки. Хлопці і дівчата помалу продовжують роботу, але вже тихенько, не поспіхом. Параска сідає біля доньки. Орест гладить дівчину по голові.

ОРЕСТ Бережи себе, дитинко
Полежи ще півгодинки!

ПАРАСКА Всі турботи ти відкинь
Полежи і відпочинь!

Хлопці і дівчата, стали у рядок на авансцені і передають один одному тарілки, які останній хлопчик складає у велику стопку на столі.

ХЛОПЧИК 1 Бідолашная Марічка!

ДІВЧИНКА 1 Мов прикута до припічка!

ХЛОПЧИК 2 Лихий час приніс хворобу!

ДІВЧИНКА 2 Життя вивернув в жалобу!

МАРІЯ Я не буду заважати!
Можу я допомагати!

ПАРАСКА Доню, сили бережи!

ОКСЕНТІЙ Господи, допоможи!

Оксентій хреститься на ікони.

ХЛОПЧИК 3 Не співає, не гуляє!

ДІВЧИНКА 3 І на дворі не буває!

ХЛОПЧИК 1 Світ не зна, не бачить волі!

ХЛОПЧИК 2 Не позадриш її долі!

МАРІЯ Я як річ лежу забута!
 Біля пічки як прикута!

ПАРАСКА Дасть Бог сил і з його волі
 Кращої дістанеш долі!

Один з хлопчиків дивиться у вікно, радісно кричить:

ХЛОПЧИК 1 Ідуть! Ідуть!

Музика затихає.

*Всі кидаються до вікна. Марічка залишається сама сидіти.
З-поза сцени чується спів колядників.*

ХОР КОЛЯДНИКІВ

Коляда світле свято прийде в дім
Коляда радість принесе усім!
Коляда свято зустрічаємо!
Коляда всіх людей вітаємо!
Коляда зірка піднімається!
Коляда свято починається!

Параска відривається від вікна, сплескує долонями!

ПАРАСКА: Колядники майже на порозі, а ми і досі не готові до свята!

Оксентій виглядає у вікно, дивиться на небо.

ОКСЕНТІЙ: встигнемо! Різдвяна зірка ще не зійшла!

Параска стає на стілець, щоб простіше було керувати процесом, і починає дерегувати дітьми і чоловіком, які кружляють навколо неї в хороводі, хапаючись за все, що треба зробити. Під бравурну музику, хор починає накривати на стіл. Діти дістають довгу вишиту скатертину, стелять на стіл. Оксентій виходить за двері.

Марічка, під пильним поглядом мами починає діставати з пічки одна за одною страви, які дітьми ланцюжком передаються на стіл.

ПАРАСКА

Безліч у хазяйки справ!
Приготуй 12 страв!

Борщ пісний з квасолею!
Риба з бараболею!
З капустою вареники!
На меду крученики!
І з повидлом пиріжки!
З маком кручені ріжки!
Городіння з часником!
Каші різні за смаком!
Щойно спечені хліби!
Мариновані гриби!
Стіл доводить до пуття
Королева страв – кутя!

Оксентій входить в хату вносить дідух.

ОКСЕНТІЙ:

На столі майже всі страви,
Але ще не час забави!
Щоб прийшов різдвяний дух
В хаті має бути дідух!
Ми поставим в покутті
Біля щедрої куті
Сніп з пшениці і жита
Щоб сім'я була сита!
Відганяв він щоб хворобу
Захищав весь рік худобу!
Вшанувати щоб Рід
Захиститись від бід!

Параска дістає з печі і розкладає величезний солом'яний павук, вішаючи його на гак під стелею.

ПАРАСКА

Щоб не знати зла і втоми
Ми з пшеничної соломи
Нав'язали павука!
Щоби щастя на віка
Оселилось у родині
Щоб на віки і однині

В хаті був мир і лад!
Щоб не знати зла і зрад!

Параска запалює свічки на столі. Хлопці обережно беруть Марічку, переносять її і саджають на лавку по середині столу. Дівчина дістає з кишеньки на фартуху і підкидає в руки хлопцям головки часника і маленькі жмути сіна, перев'язаного яскравими стічками – все це хлопці і дівчата перекидають один одному і розкладають під скатертиною на столі, обережно піднімаючи кути.

МАРІЧКА

Знай уклад і поважай:
Щоб був гарний урожай
Поклади під скатертину
Сіна житнього стеблину,
Ще головку часника
Під тканину рушника -
Щоб хвороб в житті не знати
І здоров'я міцне мати!
А для доброї прикмети
Поклади в кути монети!
Будеш звичай поважати -
Будеш щастя в житті мати!

Втомлені господарі і хлопці з дівчатами сідають хто де стояв.

ОКСЕНТІЙ: Фух, здається встигли!

ПАРАСКА: Дякувати Богу! І вам, діти, за допомогу!

Раптом двері відчиняються і в хату заходять колядники: перший Зірничий з великою Різдвяною зіркою в руках, за ним співці в костюмах – тут і коза, і чорт, і ведмідь. Господарі і діти підскакують, вітаючи нових гостей.

ХОР КОЛЯДНИКІВ

Коляда світле свято прийде в дім!
Коляда радість принесе усім!
Коляда свято зустрічаємо!
Коляда всіх людей вітаємо!

Коляда зірка піднімається!
Коляда свято починається!

ОКСЕНТІЙ: Добрий вечір, добрі люди!

ПАРАСКА: Звідки йдете, які новини несете?

ЗІРНИЧИЙ: З дальніх країн, з теплих країв! З самого Віфлієму добру звістку вам несемо: в яслах під Зіркою Божий Син народився! Чи пустите колядників до хати? Чи приймете благу звістку?

ОКСЕНТІЙ: Проходьте, вісники дорогі!

ПАРАСКА: Ой як же не впустити! Та ж цілий рік чекали!

Зірничий йде першим, обходячи стіл по колу, за ним з танцями і співом гості. Хлопчики, дівчатка також підхоплюють колядку:

ХОР:

Добрий вечір тобі, пане господарю, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
Застеляйте столи, та все килимами, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
Та кладіть калачі з ярої пшениці, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
Бо прийдуть до тебе три празники в гості, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
А той перший празник – Рождество Христове, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
А той другий празник – Святого Василя, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
А той третій празник – Святе Водохреща, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
Хай святкує з нами вся наша родина, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!
Вся наша родина, славна Україна, радуйся!
Радуйся, ой радуйся земле, Син Божий народився!

На другій половині колядки, господарі починають пригощати колядників, які обходять стіл і помалу збираються біля дверей: зі столу беруть пиріжки, смаколики, з кишень дістають монтети, кидають це все в мішки колядників, а дітям дають в руки. Ті з поклоном приймають подарунки.

Коли пісня закінчується і колядники, і діти, збираються біля дверей. Господарі і Марія кланяються гостям:

ЗІРНИЧИЙ: Христос народився!

ХОР: Славимо Його!

ПАРАСКА І ОКСЕНТІЙ хором: Дякуємо за благу звістку і добрі побажання!

Колядники кланяються господарям і разом з дітьми йдуть з хати під той самий спів, який прийшли:

ХОР КОЛЯДНИКІВ

Коляда світле свято прийде в дім!

Коляда радість принесе усім!

Коляда свято зустрічаємо!

Коляда всіх людей вітаємо!

Коляда зірка піднімається!

Коляда свято починається!

Спів поступово стихає за дверима. Оксентій виглядає у вікно.

ОКСЕНТІЙ: Зірка зійшла!

МАРІЧКА: Христос народився!

ПАРАСКА: Славимо його і сідаймо за стіл!

ОКСЕНТІЙ: Почнемо Святу вечерю!

Параска і Оксентій сідають поруч з Марічкою, накладають собі на тарілки їжу. Поступово світло гасне, залишаючи тільки свічки, які стоять запалені на столі.

МАРІЧКА: А правда, що напередодні Різдва небо відчиняється і всі-всі молитви чують?

ОКСЕНТІЙ: Правда, доню.

МАРІЧКА: А що ця ніч чарівна і будь-яке бажання може справдитися?

ПАРАСКА: Так, бо в цю ніч між Потойбіччям і нашим світом стирається межа...

МАРІЧКА: А що таке Потойбіччя?

ОКСЕНТІЙ: Інший світ, світ, де живуть духи предків, яких ми шануємо в цей час, ставлячи на їх честь дідух.

ПАРАСКА: А ще там живуть русалки, відьми, мавки, перелісники і інші духи...

ОКСЕНТІЙ: Тьфу, не поминай! І так напередодні Різдва нечиста сила ходить світом, поки не почує різдвяних дзвонів. Нема чого про них говорити, щоб не почули і не прийшли бешкетувати.

Оксентій хреститься, дивлячись на образи.

МАРІЧКА: А що робити, якщо прийдуть?

Оксентій тричі сплює і стукає по столу.

ОКСЕНТІЙ: Тьфу, тьфу, тьфу! Не проти ночі буде сказано!

ПАРАСКА: Не бійся доню... Ми залишимо святий вогонь біля образів – нечиста сила боїться його.

ОКСЕНТІЙ: Старі люди кажуть, що свята кутя, яку на ніч залишають на столі, ставиться для духів роду. Коли ми ляжемо спати, вони прийдуть за стіл святкувати і не пустять ніяку нечисть до хати.

ПАРАСКА: Та й ти сама поклала часник під скатертину, тож ніхто до нас не прийде. Тож давай помолимося і будемо лягати спати, бо завтра світле свято – чим раніше встанемо, тим більше відсвяткуємо...

Батьки цілують Марію з двох сторін у щоки. Оксентій бере її на руки, саджає на припічок. Дівчинка вкладається, батько накриває її ковдрою, цілує. Параска задуває свічки на столі.

Сцена ледве освітлена лампадкою. Батьки дівчинки лягають на лавки по обидві сторони хати.

ОКСЕНТІЙ: Добраніч, рідні!

ПАРАСКА: Доброї ночі!

Ненадовго в хаті настає тиша. Марічка привстає на лікті, озирається. Тихенько кличе батьків:

МАРІЯ: Тату, ти спиш?

Оксентій посапує, але не відповідає.

МАРІЯ: Матусю, ти спиш?

Параска перевертається обличчям до стіни і краще накривається ковдрою. Тоді Марія сідає, обережно підтягує себе руками ближче до ікони. Ще раз обертається на батьків і, переконавшись, що вони міцно сплять, складає руки в молитві. Лунає тиха музика:

МАРІЯ:

Діво Марія! Почуй ти Марічку!
Не дай мені жити весь вік на припічку!
Я так хочу жити, так хочу літати!
Співати, любити, а не всім заважати!
Мрію, як спраглий про чисту воду
Про творчість, про дружбу, любов і свободу!
Можливість побачити райдужний світ,

Як птаха, почати свій власний політ!
Діво Марія, прошу, щоб як сон
Хвороба пройшла, що взяла у полон!
Я більше не можу у хаті сидіти,
Я хочу гуляти, як і всі інші діти!
На початку віків святий Божий Дух
Все навколо створив так, щоб все мало рух!
Ріки, мурахи, тваринки біжать
Чому ж я весь день маю в хаті лежати?
Хмари літають, рибки пливуть
Навколо веселі всі - в русі живуть!
А я все марнію, хворію і плачу
Бо крім стін навколо нічого не бачу!
Діво, прошу тебе про допомогу!
Скажи своєму Сину, всесильному Богу!
Хай дасть мені сили навчитись ходити!
Щоб я була вільна що хочу робити!
Дай мені друзів, що поруч підуть!
Вірних, таких які не підведуть!
Дай мені шлях, що пройду я сама!
Дай те життя, що пройде не дарма!

Закінчивши молитву дівчинка ще деякий час дивиться на ікону, хреститься, лягає. Музика стихає. В хаті настає тиша, чутно тільки як соплять батьки.

Раптом тихенька музика наповнює дім – обережна, лукава, жартівлива.²
Стілець, який стояв біля столу, різко від'їжджає в бік. Марічка піднімається, вдивляється в темряву. Музика стихає.

МАРІЯ: Хто тут?!

Оксентій також підіймається на лікті, дивиться навколо.

ОКСЕНТІЙ: немає нікого, спи дитино!

Марічка і батько лягають. Музика повертається. Раптом роздається стукіт копит і той же стілець різко стає на місце.

Марічка знову підводиться, дістає з-під подушки свічку, запалює її, обводить порожню хату поглядом. Музика замовкає.

МАРІЯ: Хто тут бешкетує?

Параска піднімається на лікті, сонним поглядом дивиться на доньку.

² Референс – Рожева пантера <https://www.youtube.com/watch?v=VyZiluMufTA>

ПАРАСКА: Доню, що з тобою?! Нема тут нікого! Лягай спати!

Параска лягає, але Марічка не гасить свічку, сидить на припічку, озирається. Музика повертається. Раптом павук під стелею, починає обертатися навколо своєї осі, лякаючи дівчину. Підсвічники на столі починають рухатися, самотійно запалюються, мерехтять. Дівчина лякається.

МАРІЯ: Господи, що це?!

В темряві роздається дитячий сміх, тупіт ніг, музика стає гучнішою, речі в хаті починають хаотично рухатись, літати по хаті. Марічка озирається, нікого не бачить. Тіні від її свічки бігають по стінах, але нікого не видно. Музика стає тривожною. Дівчинка хреститься.

На стінах пічки починає проявлятися проекція – дивні неземні квіти.³ Дівчинка зачаровано дивиться на них. До музики додають перешоптування, звуки крил, тупіт ніг. Темна фігура зі сміхом пробігає сценою, але не можливо розгледіти хто або що це. Музика доходить до піку. Марічка кричить!

Параска і Оксентій підстрибують в ліжку. Музика замовкає. Оксентій запалює свічку. Речі, які літали, всі падають.

ОКСЕНТІЙ: Наврочили!

ПАРАСКА: Накликали!

МАРІЯ: Що це?!

Батьки дівчинки скакують з лавок. Параска також запалює свічку, хреститься.

ОКСЕНТІЙ: Казав же не говорити про них проти ночі!

МАРІЯ: Про кого?!

ОКСЕНТІЙ: Про нечисту силу!

ПАРАСКА: Хоч ти припини!

ОКСЕНТІЙ: Господи, захисти і врятуй!

ПАРАСКА: Треба бігти по священника!

Параска починає бігати по хаті шукати одяг.

ОКСЕНТІЙ: Так зараз всенощна в церкві!

ПАРАСКА: То хоч може дяк прийде! Або паламар!

Оксентій також починає збиратись. Марічка розгублено дивиться на батьків.

ОКСЕНТІЙ: І шо паламар зробить?

³ Робота Примаченко «Дарую червоні маки людям, щоб землю святу любили і на ній робили

ПАРАСКА: Не знаю! Скаже щось паламарською!

МАРІЯ: Ви ж мене саму не залишите?

ОКСЕНТІЙ: Треба було два дідухи ставити!

ПАРАСКА: Та же ж ти бачив два дідухи?!

МАРІЯ: Можна я з вами?

Батьки вже одяглись і квапливо йдуть до дверей.

ПАРАСКА: Візьмемо в церкві найтовстішу свічку!

ОКСЕНТІЙ: Завтовшки з мою руку!

ПАРАСКА: Завтовшки з тебе!

ОКСЕНТІЙ: Тоді дві!

Батьки відчиняють двері, починають виходити.

МАРІЯ: А я! А як я?! Я боюсь бути сама!

Батьки переглядаються, повертаються до дівчинки.

ОКСЕНТІЙ: Чого тобі боятись? Ти ж вже доросла!

ПАРАСКА: Ми скоро будемо – туди і назад!

МАРІЯ: Але мені страшно! Воно тут все мекає, бекає і сміється!

ОКСЕНТІЙ: Ми швиденько збігаємо по диякона...

ПАРАСКА: ... або паламаря!

ОКСЕНТІЙ: А ти тут тримай оборону...

ПАРАСКА: І молись!

ОКСЕНТІЙ: Не бійся! Скоро наші підійдуть...

ПАРАСКА: І буде не так страшно!

МАРІЯ: Хто наші?!

ПАРАСКА: Як хто? Духи предків!

ОКСЕНТІЙ: Ти нас за столом що, не слухала?

Батьки встають і знову йдуть до дверей.

МАРІЯ: А якщо вона не прийдуть?

ОКСЕНТІЙ: Хто не прийде?

МАРІЯ: Духи предків, щоб мене захистити!

Параска і Оксентій сміються.

ОКСЕНТІЙ: Та ти шо! Прабаба Мотря за кутею і з того світу пришкандибає!

ПАРАСКА: А діда Андрія від вареників і смерть не відгонить!

Батьки посміхаються і виходять.

Марічка залишається сама. Озирається. Речі поступово знову починають підійматися в повітря, рухатися. Роздається тривожний звук скрипки. Не мелодія, а тривожні, лякаючи стони струн.

МАРІЯ: Божечки...

Поступово звуки оформлюються в мелодію. Мелодія доповнюється стуком копит. В кімнату на задніх копитах заходить «Коньок Горбуньок, який грає на скрипці»⁴. Проходить, стає посередині кімнати, грає.

Марія зі страхом дивиться на гостя, намагається задкувати, але вприрається в стіну.

До звуку скрипки додається сопілка. В кімнату заходить «Мавпочка, яка грає на сопілці». Марія хреститься, але звірі не пропадають. Третьою істотою, яка входить в кімнату є «Звірушка, яка грає на дудці».⁵

Звуки скрипки, сопілки і дудки складаються в красиву веселу мелодію. Звірі грають, пританцьовують і по мірі їх гри кімната наповнюється проекцією намальованих квітів, чарівними птахами...

Страх на обличчі Марії поступово змінюється на захоплення. Дівчина заворожено дивиться на квіти, на звірів-музикантів.

Коли квіти заповнюють всю хату, дівчинка раптом питає звірів:

МАРІЯ: Хто ви?

Музика раптово обривається. Коньок роняє скрипку, яка падає з характерним звуком. Звірі завмирають, всі квіти зникають, крім одної – золотої лілії. В кімнаті залишається тільки дівчинка, Коник, Мавпочка і Звірушка.

МАРІЯ: Хто ви такі і що ви тут робите?

Мавпочка і Звірушка з жахом підстрибують в гору і роняють на підлогу свої інструменти. Звірі налякано дивляться на дитину.

КОНЬОК: Шо це?

⁴ <https://atribut.kiev.ua/ua/p846996602-kartina-mariyi-primachenko.html>

⁵ <https://vechirniy.kyiv.ua/news/61254/>

МАВПОЧКА: Хто це?

ЗВІРУШКА: Воно нас бачить?

МАРІЯ: Бачу і чую!

ЗВІРІ: аааааааааааа!!!!

Налякані звірі починають бігати по хаті.

КОНЬОК: Воно не може нас чути!

МАВПОЧКА: Воно не має нас бачити!!!

ЗВІРУШКА: Воно може нас з'їсти!

ЗВІРІ: аааааааааааа!!!!

МАРІЯ: Та не буду я вас їсти! Ви ж не вареники!

КОНЬОК: Воно хоче зробити з нас вареники! Ігогогогого....

Звірі метушаться, натикаються одне на одного, намагаються задкувати від дівчнки...

МАВПОЧКА: Боже, що це за чудовисько!

МАРІЯ: Нє, ну не тобі таке казати!

Мавпочка зупиняється, дивиться на дівчинку.

МАВПОЧКА: Ей, легше! Я можу і образитись!

МАРІЯ: Вибач, я не хотіла...

КОНЬОК: Воно нас бачить і чує...

МАРІЯ: Я не «воно»! Мене звати Марічка. Марія Примаченко. А ви хто?

Звірі трохи заспокоюються. Коньок несміливо підіймає скрипку.

КОНЬОК: Я Коньок! Коньок Горбуньок, який грає на скрипці! (бере пару нот)

МАВПОЧКА: Я Мавпочка, яка грає на сопілці. (награє простеньку мелодію)

Марія дивиться на Звірушку, але той забився у кут і дивиться з острахом.

МАРІЯ: А ти хто?

ЗВІРУШКА: Ти точно мене не з'їси?

МАРІЯ: Ну чого б я питала як тебе звати, перш ніж з'їсти?!

ЗВІРУШКА: Бо це нормально дивитись на упаковку, читати назву і термін придатності, перш ніж щось або когось з'їсти!

МАРІЯ: А у тебе і термін придатності є?!!

ЗВІРУШКА: Є... І я це... Прострочений! Мене їсти не можна! Я прострочений і отруйний! А ще не смачний! Коротше, я зіпсований!

Дівчинка посміхається.

МАРІЯ: Добре, не буду тебе їсти, якщо зіпсований.

КОНЬОК І МАВПОЧКА: А нас?!!

МАРІЯ: Нікого я не буду їсти! Он у нас до свята повний стіл їжі!

ЗВІРУШКА: Дякувати Богу! Ти, напевне, дуже добре чудовисько...

МАРІЯ: Та не чудовисько я! Я дівчинка!

ЗВІРУШКА: Тоді дуже приємно познайомитись, дівчинка Марія Примаченко. Я Звірушка, яка грає на дудці.

Звірушка піднімає сопілку і видає трель.

МАРІЯ: А хто ви такі?

МАВПОЧКА: Так ми ж назвались...

МАРІЯ: Ну я маю на увазі – я людина, батьки мої люди, а ви хто?

Звірі розгублено дивляться один на одного.

КОНЬОК: Ну ми – це ми... Ми різні...

ЗВІРУШКА: Нас до тебе взагалі ніхто з людей не бачив, тож і не називав ніяк...

МАВПОЧКА: Може ти нас якось назвеш?

МАРІЯ: Ой, ну що ви... я ж просто дівчинка... Назви мають давати, напевно, якісь науковці...

КОНЬОК: Так а що ж робити, якщо вони нас не бачать, а значить не знають і не вивчають...

МАРІЯ: Може ви чарівні невидимки?

ЗВІРУШКА: Чарівні – це добре, але от «невидимки»... Не дуже хотілося б...

МАРІЯ: Розумію... Мені теж не подобається, коли мене не бачать або не помічають ... А може ви Диво-звірі, а?

КОНЬОК: Дивооо-звііірі... Мені подобається!

ЗВІРУШКА: І мені!

МАВПОЧКА: От наші всі зрадіють!

МАРІЯ: А вас багато?!

МАВПОЧКА: Та цілий світ!

МАРІЯ: А звідки ви?

Звірі переглядаються, підіймають інструменти, починають грати і наспівувати. Будинок поступово знову наповнюється проекцією квітів і дерев. Звірі, про яких співає хор, з'являються на стінах, стелі, проходять крізь хату і зникають:

ХОР:

Звідки, звідки, звідки ми?
З тих країн, де нема зими!
Де у небі літають соми
Звідти прийшли всі ми!

Хочеш повір, а хочеш не вір:
Там живе дивний «Гороховий Звір!»⁶
Ласує квітами там «Кочубарочка»⁷
А поруч – «Голубів» парочка!⁸

Квіти палають там, мов у вогні!⁹
Там «Чайки» по річці пливуть у човні!¹⁰
Корова ховається там в кукурізі¹¹
А ворон і бик там друзі!¹²

Звіри танцюють все швидше навколо Марії, речі літають в повітрі навколо. Звірі підходять до Марічки і, спершись на них, дівчинка встає і робить поруч з ними перші невпевнені кроки. Звірі продовжують співати:

ХОР:

Поліський бичок там крізь сосни біжить¹³
Там Звір є, що може навчить ворожить!¹⁴

⁶ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/gorokhoviy-zvir-1971>

⁷ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/kochubarochka-1976>

⁸ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/golubi-1968>

⁹ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/zhovtnevi-kviti-1968>

¹⁰ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/chayki-u-chovni-1965>

¹¹ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/korova-otaka-dast-pyat-tisyach-litriv-moloka-1978>

¹² <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/dikiy-bik-i-voron-tse-tvarini-druzi-1983>

¹³ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/ukrayinskiy-poliskiy-bichok-tretyachok-gulyaie-u-lisi-ta-silu-zbiraie-1983>

¹⁴ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/tsey-zvir-vorozhit-1983>

Бобер жовто-синій там нишком крадеться¹⁵
А тигр з нього сміється.¹⁶

Рожевий там лев – він іще молодик¹⁷
Його кращий друг – то є синій звір Бик¹⁸
А Звір, що на ньому рожева рубаша
Ім'я йому дивне – Леваха!¹⁹

Красивий, немов давній бог Аполлон,
Живе там моряк – жовтий в крапочку слон!²⁰
А поруч з ним, правда це щира, не байка -
Що має хвостів двадцять синяя чайка!²¹

Дівчинка пританцьовує і раптом також піднімається у повітря. Дитина не
налякана, а навпаки радіє і сміється.

Там Дикий Вухастик скрізь ходить гарча!²²
А ще там живе двоголове курча!²³
І є там красива та лагідна птиця
Що може на різні боки дивиться!²⁴

Правда недавно там був землетрус
Викликав його страшний Горботрус²⁵
Лев так злякався, що з дерева впав
І дуба старого зламав!²⁶

Веселе там свято вирує щодень!
Там ночі нема: вся доба – світлий день!
Там звірі співають, гуляють, літають
І горя вони не знають!

¹⁵ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/bober-1979>

¹⁶ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/tigr-smietsyas-1982>

¹⁷ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/molodiy-levik-1979>

¹⁸ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/siniy-bik-1947>

¹⁹¹⁹ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/levakha-fizkulturu-robit-1973>

²⁰ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/zakhotiv-slونik-buti-moryakom-1973>

²¹ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/morska-chayka-u-svoiemu-gnizdi-1961>

²² <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/dikiy-vukhastik-1977>

²³ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/dvogolove-kurcha-1977>

²⁴ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/tsya-ptitsya-na-chotiri-storoni-divitsya-1977>

²⁵ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/dikiy-gorbotrus-1977>

²⁶ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/lev-zlamav-duba-1963>

Останній куплет повторюється два рази. Звірі танцюють, Марічка хлопає в долоні, підспівує останні рядки і хитається в такт в повітрі, як на гойдалках.

Раптом двері відкриваються.

На порозі стоїть заляканий ПАЛАМАР [65-70]– худенький, маленький дідусь у рясі і з дзвоником у руках, якого обома руками намагаються заштовхати в хату Оксентій і Параска. Музика обривається. Дівчинка плавно опускається на припічок. Паламар заляк на порозі. Квіти зникають. Одна золота лілія залишається світитися, як і раніше. Речі, що були в повітрі, падають. З звірів в хаті залишаються тільки Коник, Мавпочка, Звірушка і Синій Бик, який сховався і виглядає з-за пічі.

Оксентій і Параска з силою заштовхують паламаря в хату. Чоловік швидко, дрібно хреститься і озирається.

ПАЛАМАР: Господи, помилуй, Господи, помилуй!

ОКСЕНТІЙ: Ось, як ми і казали! Речі літають!

ПАРАСКА: Тупіт копит по всій хаті!

Коник задкує, робить кілька кроків в сторону дальнього кута. Цокіт його копит лякає дорослих так, що вони аж підстрибують.

ПАРАСКА: Ось! Я ж казала!

ОКСЕНТІЙ: Нечиста бешкетує!

Дорослі хрестяться. Паламар робить спробу втекти, але Оксентій з дружиною хапають його і тягнуть на середину хати.

ПАЛАМАР: Так що ж я тут можу зробити?! Я ж лише паламар – дзвоню в дзвони! Тут священник потрібен! А краще три!

ПАРАСКА: Роби що можеш! Можеш тільки в дзвони дзвонити – дзвони!

ОКСЕНТІЙ: Нечиста боїться церковних дзвонів.

ПАЛАМАР: Так то ж великих! На дзвінці у церкві! А у мене з собою тільки маленькі!

ПАРАСКА: А у нас нечиста сила також невеличка! Нам вистачить!

КОНИК: Я зазвичай трохи більший, тут просто холодно!

МАРІЯ: Чого це вона невеличка?!

Вона киває на Синього Бика головою.

МАРІЯ: Он один Звір завбільшки зі стіл!

ПАЛАМАР: Господи, помилуй, Господи, помилуй!

ПАРАСКА: Що ти таке кажеш, доню? Який звір?

МАРІЯ: Ну цей, що в кутку стоїть!

Дорослі шарахаються від кутка на який показує дитина, притискаються один до одного і з жахом дивляться на кут.

ПАРАСКА: Доню, ти при тямі?!! Там нікого немає!

МАРІЯ: Ну як це немає? Ось же він! Великий, з червоним обличчям, вусами і чорними рогами!

ПАРАСКА: АААААААААААА!!!!

ОКСЕНТІЙ: Чорт!!!

ПАЛАМАР: Господи, помилуй, Господи, помилуй!

ПАРАСКА: Донька вже бачить чортів! Дзвони в дзвони, жени нечисту!

Жінка штовхає паламаря на середину хати. Той падає, сідає на підлогу, піджимає ноги під себе, дрібно хреститься.

КОНЬОК: Вони нас не бачать?

МАРІЯ: Здається не бачать і не чують. Тільки якщо ви рухаєте меблі...

ПАРАСКА: Доню! Не розмовляй з чортами! Молись і хрестись! А краще перехрести ту нечисть!

МАРІЯ: Це не нечисть! Це дивозвірі! Вони прийшли з дивних країв...

ОКСЕНТІЙ: З потойбіччя вони прийшли! Це демони і чорти!

МАРІЯ: Ні! Вони красиві і добрі! Тут Коньок Горбуньок, що грає на скрипці...

Коник чемно кланяється і бере пару нот на скрипці. Паламар, не встаючи з підлоги, як павук задкує до дверей. Оксентій і Параска кричать.

ОКСЕНТІЙ І ПАРАСКА: Рятуйте!!!!

Чоловік та жінка вибігають з хати, зачиняють двері. Паламар ломиться за ними, але двері зачинені. Церковник гупає у двері, кричить:

ПАЛАМАР: Допоможіть! Випустіть!

Але двері ніхто не відчиняє. Чоловік поволі обертається до хати. Хреститься. На щось наважується. Дістає з карманів ряси другий дзвоник і дуже обережно йде в центр хати.

Робить рух рукою. Лунає мелодійний дзвіночок. Тварини і Марія дивляться на чоловіка з подивом. Оскільки нічого не відбувається, чоловік трохи сміливішає, починає дзвонити у другий дзвоник. Звуки складаються в красиву мелодію.

Чоловік ходить по кімнаті, награв мелодію. Він курсує від кутка до кутка, спіймавши азарт, «очищує» приміщення дзвонами.

Марічка і звірі починають в такт цій мелодії хитати головою, відбивати такт. Паламар стає все більш сміливим, мелодія все більш активна. Синій Бик, на хвості якого дзвоник, починає махати хвостом в такт, додаючи свою сили мелодії дзвоників.

В якийсь момент паламар зупиняється, щоб перевести дух. Опускає руки. Його дзвоник замикають, а Синій Бик продовжує грати у свій дзвоник на хвості. Паламар завмирає, потім кидає дзвоник на підлогу, кричить «рятуйтееєе» і біжить до вікна. Розкриває вікно, вилазить з нього і зникає...

Синій бик робить останні змахи хвостом, музика затихає. В хаті тиша.

Збентежені Оксентій і Параска заходять до хати.

ОКСЕНТІЙ: Що будемо робити?

ПАРАСКА: Молитись і чекати на допомогу, що це робити?

У вікно, яка залишилось відкритим заглядають дві огрядні рум'яні сусідки – **ТРАНДИЧИХА** [55-65] і **ФІРКА** [55-65].

ФІРКА: А що треба робити? Спитайте у мене, я підкажу! Доброї години вашій хаті!

ТРАНДИЧИХА: А краще спитайте у людини, яка насправді знається на всьому! До мене навіть з району приїжджають, щоб порадитись! Зі святом вас!

ФІРКА: То що сталось?!

ТРАНДИЧИХА: Ми ж зайдемо, щоб не мерзнути?!

Не дочекавшись відповіді, жінки ввалюються в хату. У них в руках великі мішки для гостинців. Перехрестившись на образи, жінки і одразу йдуть до столу, хапають пиріжки, ковбаски і починають їсти.

Розгублена Параска розводить руками і трохи з запізненням:

ПАРАСКА: Заходьте, пригощайтесь...

ОКСЕНТІЙ: Будьте, як вдома.

ФІРКА: (з набитим ротом) То що сталось?

ТРАНДИЧИХА: (кусаючи ковбасу) Може щось зламалось?

ФІРКА: Може хтось захворів?

ТРАНДИЧИХА: Може сарай згорів?

ОКСЕНТІЙ: В хату прийшла нечиста...

Жінки ображено дивляться на Оксентія, перестають жувати. Потім починають збирати собі в торби їжу зі столу, обурено фиркаючи.

ФІРКА: Ми до них з щирим серцем...

ТРАНДИЧИХА: А вони «нечиста», «нечиста»!

ФІРКА: Хотіли допомогти, пораду дати, як старші люди, що пожили, світ побачили, в район навіть їздили...

ТРАНДИЧИХА: Кричали на весь куток «рятуйте, рятуйте», а самі... **(до Фірки):** Може вони нам пиріжка пожаліли?

ФІРКА (до Трандичихи): Та щоб через пиріжка так старих людей зневажити?

Фірка бере бутиль зі столу, бачить, що ніхто її не зупиняє, ховає його в торбу.

ТРАНДИЧИХА: Напередодні свята такі паскудні слова кажуть... Ходімо, Фірка!

Оксентій сідає на стілець, опускає голову додолу.

ОКСЕНТІЙ: Та я не про вас...

Жінки з полегшенням зітхають, посміхаються і знову починають жувати.

ТРАНДИЧИХА: То що у вас сталося?

ПАРАСКА: Здається, нечиста сила з усіх околиць нам додому прибилась і бешкетує!

ОКСЕНТІЙ: Рухають меблі, стукають копитами, виють і топають!

Жінки переглядаються. Фірка дістає з торби напівпорожній бутиль, дивиться на просвіт скільки там залишилось горілки. Ставить пляшку на стіл.

ФІРКА: А ви скільки сьогодні випили?

Трандичиха, яка взяла чергового пиріжка, щоб засунути в торбу, зам'ялась і протягнула його Оксентію:

ТРАНДИЧИХА: А закусували добре?

ПАРАСКА: Та не п'яні ми! Марічка оно взагалі їх бачить!

Жінки переглядаються, йдуть до Марічки, сідають обабіч.

ТРАНДИЧИХА: Бачиш?

МАРІЯ: Бачу.

ФІРКА: І що ти бачиш?

Марічка показує на звірів, які стоять в кутку.

МАРІЯ: Ось Коньок Горбуньок, що грає на скрипці. А це Мавпочка, що грає на сопілці. Тут Синій Бик. А тут Звірушка, що грає на дудці.

Фірка прикладає дівчинці голову до лоба, щоб перевірити чи немає температури. Трандичиха бере дівчину за зап'ясток, перевіряючи пульс.

ТРАНДИЧИХА: Лихоманка?

ФІРКА: Та наче немає.

ТРАНДИЧИХА: Може голову надуло? (до Марії) Ти на протягу не лежала?

МАРІЯ: Та нічого я не захворіла! Ось вони стоять тут... Придивіться, може побачите?

Звірі підходять ближче до жінок, але ті їх на бачать.

МАРІЯ: Мавпочка біля вас прямо стоїть, красива така... Червона, в жовтому очіпку. Пряма як у вас...

Мавпочка поправляє очіпок.

МАРІЯ: А Звірушка поруч з вами, тьотя Трандичиха. Ось же вона. В синьому капелюсі і з дудочкою в лапках.

ТРАНДИЧИХА: Все зрозуміло...

ФІРКА: Як ясний день!

Жінки встають з опічка і йдуть до столу.

ПАРАСКА: Що? Що зрозуміло?

ТРАНДИЧИХА: Зламалась ваша Марічка!

ОКСЕНТІЙ: Як так зламалась?!

ФІРКА: Головою зламалась...

ПАРАСКА: Так що ви мелете! Ми самі бачили, як речі по хаті літали і тупіт копит на всю хату стояв!

Фірка знову бере пляшку, ховає її собі в торбу.

ФІРКА: Я це, мабуть, приберу... Вам вже досить.

ОКСЕНТІЙ: Та не несить дурниць!

ТРАНДИЧИХА: Може у неї хвороба з ніг на голову перекинулась?

ФІРКА: Може і так... Бо як в підвалі сирість розведеться, то й до даху невдовзі добереться.

ПАРАСКА: Так, геть з моєї хати!

Жінки переглядаються, підтягують до себе мішки.

ТРАНДИЧИХА: Так а ми шо? Ми ж нішо...

ФІРКА: Ми ж добра бажаємо...

Параска переходить на крик:

ПАРАСКА: Геть звідси! Не вистачало, щоб в моєму домі мою ж дитину ображали!

Жінки задкують до дверей. В цей момент у відкрите вікно зазирає ще одна жіночка – КУЛЬЧИХА [55-65].

КУЛЬЧИХА: Зі святим вечором! А шо у вас тут відбувається?

ТРАНДИЧИХА: У Параски дочка збожеволіла!

ФІРКА: Марійка каже, що чортів і мавп бачить!

КУЛЬЧИХА: Ой! (хреститься)

Марічка засмучено опускає голову. Параска підходить до доньки, обіймає її, затуляючи дівчинці вуха, щоб та не чула злих слів.

ОКСЕНТІЙ: Геть звідси, плетухи!

Жінки миттю вилітають з хати і тут же стають по обидві сторони від Кульчихи біля вікна і починають їх прямо у вуха голосно «шепотіти»:

ФІРКА: Геть збожеволіла дитина від сидіння вдома!

КУЛЬЧИХА: Ага, ага!

ТРАНДИЧИХА: Скрізь їй вже сині бики і червоні мавпи вважаються!

КУЛЬЧИХА: Ага, ага!

ФІРКА: Одне слово – калічка!

ТРАНДИЧИХА: То тільки на ноги хвора була, а тепер і на голову!

КУЛЬЧИХА: Ото біда...

ПАРАСКА: Побійтесь Бога, пліткарки!

Жінки переглядаються, потискають плечима і починають співати, всі втрьох заглядаючи у вікно:

ЖІНКИ:

Ми не пліткарки, ми новинарки!
Наш штаб одразу навпроти гноярки!
Носим новини ми всюди селом!
Краще подякуй нам, а не сором!
Ми не пліткарки, ми новинарки!
Знаєм, хто де прикладався до чарки!
Знаєм, проспав хто піти на роботу
Знаєм, хто варить не суп, а гидоту!
Знаєм, кому що наснилось в вівторок!
Знаєм купив хто дружині пацьорок!
Знаєм, хто пив і хто що поїв!
Знаєм тлумачення всіх віщих снів!
Знаєм, що вкрали і в кого украли
Знаєм, що злодія ще не спіймали!
Кожну годину ми маєм новину!
Тож ти не став нам плітки у провину!
Носим новини ми всюди селом!
Краще подякуй нам, а не сором!
Бо ми не пліткарки, ми новинарки!
Наш штаб одразу навпроти гноярки!

Не дочекавшись кінця пісні, Оксентій підходить до вікна і з силою захоплює його перед очима жінок. Поступово музика стихає. Жінки йдуть. В хаті висить тиша.

ОКСЕНТІЙ: Кляті салопниці! Тьфу на них!

ПАРАСКА: Трандичиха, Фірка і Кульчиха – ото справжня нечиста сила! Зараз всьому селу цю маячню рознесуть!

ОКСЕНТІЙ: Тільки цих трьох чортих навіть попи не виженуть...

ПАРАСКА: Доню, а ти їх справді бачиш?

МАРІЯ: Бачу...

Батьки сумно зітхають.

ОКСЕНТІЙ: Треба кликати допомогу...

Батьки встають, знову збираються йти.

ПАРАСКА: Марічко, ми підемо пошукаємо хто нам зможе допомогти... Може ще раз до церкви і приведемо справжніх священників, а не цього з дзвоником і переляком!

ОКСЕНТІЙ: Не будеш боятися?

МАРІЯ: Не буду... Вони не справді не страшні, а красиві і веселі...

ПАРАСКА: Боже, дитино, що ти кажеш...

МАРІЯ: Правда! Мені шкода, що ви їх не бачите!

ОКСЕНТІЙ: Ти хоч при людях такого не кажи! Бо правда з села виженуть!

МАРІЯ: Будь ласка, не звій священників! Не треба їх виганяти! Вони мені дали можливість літати!

ПАРАСКА (хреститься): Господи, помилуй! Яке літати? Ще вб'єшся... Оксентію, ходімо швидше!

ОКСЕНТІЙ: Так, кохана, йдемо. Вже розвиднілось, може вмовимо кого допомогти!

Чоловік і дружина йдуть до дверей. На порозі мама обертається.

ПАРАСКА: Ми швиденько!

Батьки йдуть. Звірі підходять ближче до дівчинки. З кутів вилазять Кочубарочка і Гороховий Звір.

КОНЬОК: Здається, ми тобі клопоту наробили...

МАРІЯ: Ви ж не хотіли! Хто знав, що воно так обернеться.

ЗВІРУШКА: Ми просто так зраділи, що хтось нас побачив і почув!

МАВПОЧКА: Знала б ти як сумно бути невидимим, а значить і непотрібним!

МАРІЯ: Я як ніхто знаю! Я в цьому світі така ж невидима, як і ви! Тож не я єдина хто вас бачить – ви також чи не єдині, хто бачить мене!

КОНЬОК: Ну тоді давай дружити і бачити один одного кожного дня!

МАРІЯ: Давайте! А що ви зробили, що я змогла не тільки встати, а й полетіти?!

БИЧОК: Нічого. Просто були поруч. У нашому світі всі хто хоче, може літати... Мабуть, коли ми поруч і діти вашого світу це можуть...

КОЧУБАРОЧКА: А вони справді можуть нас вигнати?!

ГОРОХОВИЙ ЗВІР: Хто?

КОЧУБАРОЧКА: Ну ті, про кого вони говорили... Священники?

МАРІЯ: Не знаю... Їх все село боїться!

КОНЬОК: Це місцеві чудовиська?

ЗВІРУШКА: Великі і кудлаті?

МАВПОЧКА: З зубами і pazурами?

Марія сміється.

МАРІЯ: Ні! Вони не чудовиська! Хоча справді великі і кудлаті. Правда без зубів і pazур. Проте з великими хрестами і кадилом...

КОНЬОК: Кадило це що?

МАРІЯ: Ну така штука... Вони нею машуть і з неї дим іде!

Мавпочка від страху завизгує:

МАВПОЧКА: Йой! То мабуть якась чарівна зброя!

Раптом в двері роздається стук.

ЗВІРЬОК: Священники!

МАВПОЧКА: З кадилом!

КОЧУБАРОЧКА: Рятуйся!

Звірі швидко розбігаються і зникають. Марічка залишається сама. В двері знову стукають.

МАРІЯ: Заходьте, відчинено!

Двері трохи відкриваються і в них з'являється ЛУК'ЯН [10-12] – привітний, добрий хлопчик.

ЛУК'ЯН: Привіт, до тебе можна?

МАРІЯ: Заходь!

Хлопчик заходить, знімає верхній одяг, топчеться не знаючи куди сісти.

МАРІЯ: Сідай поруч зі мною!

Лук'ян сідає, сумно дивиться на дівчинку.

МАРІЯ: Ти дивно дивишся на мене... Що, вже розповіли?

ЛУК'ЯН: Традициха, Фірка і стара Кульчиха все село на ноги підняли.

МАРІЯ: Зрозуміло... Прийшов і ти з мене кепкувати?

ЛУК'ЯН (обурено): Ти що! Навпаки, хотів підтримати...

МАРІЯ: Значить повірив, що я здуріла і мені потрібна допомога...

ЛУК'ЯН: Ну от ти дивна! Краще розкажи, що насправді було.

МАРІЯ: А що вони розповідали?

ЛУК'ЯН: Що ти збожеволіла, почала ганяти чортів по хаті, а потім твій тато їх самих з хати викинув.

МАРІЯ: Останнє правда.

ЛУК'ЯН: А про чортів?

МАРІЯ: Ми і справді подумали спочатку, що то нечиста з Потойбіччя прийшла... Все ж таки канун свята... Бо по хаті речі самі рухались і літали. Сміх і тупіт чувся.

Лук'ян з острахом озирається.

МАРІЯ: А виявилось, що то ніякі не чорти, а диво-звірі!

ЛУК'ЯН: Це як?

МАРІЯ: Ну... Вони живуть в іншому світі... Там немає зими! І ночі ніколи немає! А квіти там вищі за наші дерева!

ЛУК'ЯН: Не може бути!

МАРІЯ: Може! І всі вони розмовляють, співають, грають!

ЛУК'ЯН: Як розмовляють?

МАРІЯ: Як ми з тобою! А ще, ті, хто не може ходити, там можуть літати! І соми, і коні, і... навіть я!

ЛУК'ЯН: Ти літала?!

МАРІЯ: Так! В цьому світі я навіть стояти не можу, а на порозі того я навіть могла літати!

ЛУК'ЯН: А крім тебе хтось це ще бачив?

МАРІЯ (сумно): Ні... Тільки я їх бачила і чула... Може праві Трандичиха та Фірка і я захворіла?

Хлопчик прикладає руку до лоба Марічки.

ЛУК'ЯН: Та наче ні...

МАРІЯ: Може всі ці веселі звіри мені тільки примарились?

Хлопчик оглядається.

ЛУК'ЯН: А зараз вони тут?

МАРІЯ: Ні. Втекли... Злякались, бо подумали, що ти священник.

ЛУК'ЯН: Може і правда нечиста, раз бояться священників?

МАРІЯ: Та ні, вони добрі і красиві... І веселі! А ще грають на різних інструментах! От би ти їх побачив...

ЛУК'ЯН: Ох, і я б хотів... Слухай, а може ти мені їх намалюєш?

МАРІЯ: Та я не дуже вмію...

Хлопчик кидається до вікна, де стоять іграшки дівчинки, фарби і олівці, приносить їй все потрібне для малювання.

ЛУК'ЯН: А ти спробуй! Мені аж кортить побачити які вони...

Лук'ян приносить спеціальну дощечку, щоб дівчинці було зручно малювати.

МАРІЯ: А ти кепкувати з мене не будеш?!

ЛУК'ЯН: Якби я в лісі побачив якусь дивну рослину і хотів тобі показати, намалювавши її, ти з мене б кепкувала?

Дівчинка на мить замислюється, потім посміхається і починає малювати. Музика, та сама, під яку звірі розповідали про свій світ, наповнює простір навколо.

Раптом у вікно зазирають кілька дітей, але ні Марія, ні Лук'ян їх не бачать. Діти підглядають за тим, що відбувається в хаті, то ховаючись, то знову зазираючи у вікно.

МАРІЯ:

Це було о півночі! З різних кутів
Виходили звірі з чарівних світів!
Спочатку злякалась я, бо вони дивні,
А потім дивлюсь – вони добрі й чарівні!

Високий, червоний – це дивний Коньок!
Він також озветься ім'ям Горбуньок!
Він скрипку чарівну в копитах тримає
І пісні веселі грає!

Дівчинка віддає аркуш з малюнком Лук'яну і починає новий. Хлопчик з подивом розглядає дивну тваринку. Після кожного куплету дівчинка дає йому новий малюнок.

А Мавпочка має забарвлення в крапку
Сопілку вона взяла в правую лапку!
А шорстка у неї красива, червона
І на голові корона!

А ще завітала до мене Звірушка!
У неї під каптуром ку'медні вушка!
А ще був веселий великий Бичок!
У нього яскраво-блакитний бочок!

Всі звірі веселі, красиві, смішні!
Не треба їх гнати – вони не страшні!
Вони хочуть грати, сміятись, дружити
Вони такі самі, як ми – звіро-діти!

Не треба їх гнати, боятись, ловити!
Вони мені дали можливість ходити!
Я так хочу світ їх чарівний пізнати
Навчитись ходити й літати!

В цей момент двері відчиняються. Музика обривається. На порозі стоять хлопчики й дівчатка, які перешіптуються, лукаво дивляться, не наважуються зайти.

МАРІЯ: Привіт, заходьте!

Але діти сміються, намагаються заштовхнути один одного в будинок, але не заходять.

ЛУК'ЯН: Чого ви?!

Діти переглядаються. Один з хлопчиків робить собі ріжки пальцями, робить кілька кроків до Марії.

ХЛОПЧИК: Тут чорти збираються?

Діти сміються і одна з дівчат пародує мавпу.

ДІВЧИНКА:

Уууу-ууу, а де моя мавпяча дудка?!

Діти сміються. Марія в розпачі закриває обличчя руками. Один з хлопчиків розкриває руки, як крила і оббігає стіл, немов летить.

ХЛОПЧИК 2: Обережно! Йду на зліт! Тримайте мене семеро, щоб не полетів світ за очі!

Діти ловлять хлопчика, сміються, показують один одному на засмучену Марію. Лук'ян стає між Марією і дітьми, намагаючись її закрити собою. Діти починають кривляться, бешкетувати, стрибати навколо Марії і Лук'яна, наспівуючи пісеньку.

Як не маєш ти розваги,
А все ж хочеться уваги
То придумай дивний світ!
Де немає зла і бід!

Розпиши всім в повній мірі,
Що живуть там диво-звірі,
А ніякі не чорти
І їх бачиш тільки ти!

Діти хапають малюнки Марії, передають їх один одному, сміються. Лук'ян намагається вигнати дітей з хати, але вони тікають від нього в різні боки.

Всім накинй лапші на вуха!
Й не казали щоб «Брехуха»!
Намалюй смішні малюнки
Де якісь мавпи-дикунки!

Грають пісні на дуді!
Поруч страшні і худі
Ходять ставши дибки коні -
Щоб схопились всі за скроні!

Дурень той, хто тобі вірить -
Маячню ж не перевірить!
Ми ж всі знаєм, що уваги
Хочеш ти задля розваги!

Марічка відвертається від всіх, плаче. Нарешті Лук'ян все ж таки виганяє дітей, але останній куплет діти повторюють вже за вікном. Лук'ян у дверях обертається, дивиться на дівчинку, але йде в слід за дітьми.

Марічка схлипує. Дивиться на розкидані малюнки. Витирає очі руками. Тягнеться до аркушів, намагається їх підняти, але не виходить. Вона бере

себе в руки, розправляє плечі. Злазить обережно з припічка і піднімає листи. Обережно розправляє аркуші.

МАРІЯ: Ну і байдуже! Ну і йдіть!

В кімнату обережно заходить Звір.²⁷

ЗВІР: Ти зараз з ким говориш?!

Марічка здригається.

МАРІЯ: Ні з ким!

Потихеньку, озираючись до кімнати заходять Коник, Гороховий звір, Мавпочка.

КОНИК: А може вона говорить з тими, кого ми не бачимо? З якимись невидимими людьми?

Марія обурено дивиться на Коника, зло витирає останні сльози.

МАРІЯ: Знущається?! Сусіди говорять, що я божевільна, бо говорю з невидимими звірами. Звіри говорять, що я розмовляю з невидимими людьми!

ЗВІР: Так, а що все ж таки бувають люди-невидимки?!

МАРІЯ: Бувають!

Звірі злякано дивляться по сторонах.

МАВПОЧКА: А тут вони зараз є?!

МАРІЯ: Так! Є!

Звірі лякаються, швидко підходять один до одного, стають спина до спини. Тільки Звір стоїть осторонь, б'є хвостом і спостерігає за всім.

КОНИК: Де вони? Скільки їх?

МАВПОЧКА: Вони з кадилом і зубами?!

ГОРОХОВИЙ ЗВІР: Вони нас бачать?!

МАРІЯ: Та немає тут нікого крім мене! Це я невидима людина!

ЗВІР: Ну чого ж ти невидима? Ми тебе бачимо...

МАРІЯ: Я для інших була невидима досьогодні... А тут одразу... І дразняться, і священників кличуть...

ЗВІР: Може нам піти?!

²⁷ https://chimprint.com.ua/reproduktsiia-kartyny-zvir-huliaie-mariia-prymachenko-na-polotni-20kh30-248hrn/?srsId=AfmBOop_IYXM3L-hLQP4XZVWOKZYSAA3NaJOzTYhuki_uSogch1COWsD

МАРІЯ: Ні! Хай вони ідуть зі своїми дражнилками!

КОНИК: Але вони ж твої друзі...

МАРІЯ: Друзі так не вчиняють! Вони навіть не дали змоги розказати про вас! Повірили пліткам і почали сміятись!

МАВПОЧКА: А Лук'ян? Він здається був добрим і щиро нами зацікавився....

МАРІЯ: Але ж він пішов з усіма...

ЗВІР: Бути проти всіх – складно і страшно. Може і він злякався...

МАРІЯ: Нічого... Впораюсь! Я більше не дам їм ображати ні себе, ні вас!

Дівчинка нарешті дотягується до малюнків, розгладжує їх, притискає до себе. Коник дивиться їй через плече, намагаючись роздивитись що там намальовано.

КОНИК: Покажи!

МАРІЯ: Не покажу... Я погано малюю.

КОНИК: Мене взагалі ще ніяк не малювали. Ні добре, ні погано... Покажи!

Марічка неохоче, але показує аркуш. Коник розгублено дивиться на лист. Марійка починає нервувати, хоче забрати аркуш. Нарешті Коник говорить:

КОНИК: Боже, яке красиве!

МАРІЯ: Ти так думаєш?!

КОНИК: Якщо я насправді так виглядаю, то я найкрасивіша тваринка в чарівному світі!

Звірі підходять ближче до Марії.

МАВПОЧКА: І мене покажи!

Дівчинка шукає потрібний аркуш, протягує.

МАВПОЧКА: Мама моя рідна...

МАРІЯ: Не подобається?!

МАВПОЧКА: Коник, ти мене, звісно вибач, але найкрасивіша істота в світі намальована на цьому аркуші... Можна я візьму собі малюнок?!

Гороховий Звір роздивляється один з аркушів.

ГОРОХОВИЙ ЗВІР: А це я мабуть такий красивий? Ось і горошинки тут є... І хвостик як у мене! Коник, диви який я ловкий!

Марічка сором'язливо тягнеться до аркушу, який роздивляється Гороховий Звір.

МАРІЯ: Вибач, будь ласка, на цей аркуш я фарбу розлила і це просто пляма...

Гороховий Звір сумно відходить, але Марічка дістає інший малюнок і протягує його бідоласі:

МАРІЯ: Я намалювала тебе тут! Дивись!

Гороховий Звір дивиться на малюнок і аж скаче від радощів!

ГОРОХОВИЙ ЗВІР: Мене ще ніколи так красиво не малювали!

ЗВІР: Тебе взагалі не малювали!

МАРІЯ: Чому? Хіба у вас немає художників:

ЗВІР: Ні... Мабуть, художниками можуть бути тільки люди, а в нашому світі живуть лише такі як ми...

МАВПОЧКА: Аж шкода, що наші друзі так ніколи і не побачать як вони виглядають на картинках...

МАРІЯ: Чому ж не побачать? Приводьте всіх! Я їх намалюю!

МАВПОЧКА: Правда?!

МАРІЯ: Щира правда!

КОНИК: То ми поскакали і їх покличемо?

МАРІЯ: Звісно!

Коник, Мавпочка і Гороховий Звір радісно біжать. Звір залишається, іде в кут, лягає, починає обмахуватись хвостом, як кіт.

МАРІЯ: А ти не підеш?

ЗВІР: Залишусь тут, прослідкую, щоб більше тебе ніхто не скривдив.

МАРІЯ: Дякую!

Двері відчиняються, заходять засмучені батьки Марії. Параска повільно сумно починає роздягатися. Оксентій в серцях кидає верхній одяг на лавку.

ОКСЕНТІЙ: Ні, ну як у них язик повертається таке казати! Та ще й у святе свято!

ПАРАСКА: Охолонь, коханий!

ОКСЕНТІЙ: Яке охолонь?! Про нас зараз все село язики точить! Чула що ці діти співали у дворі?

ПАРАСКА: Люди завжди язиками молотять, не зважай!

Оксентій сідає до столу, розлючено накладає собі їжі, буркотить під ніс:

ОКСЕНТІЙ: Я їм покажу «божевільна»! Я їм дам «брехуха»!

Марія сумно дивиться на батьків. Параска підходить до доньки, обіймає її, цілує в лоба.

ПАРАСКА: Священники прийдуть по обіді, після служби.

МАРІЯ: Вам через мене соромно?

Параска здивовано дивиться на доньку, сідає поруч з нею.

ПАРАСКА: Що ти таке вигадала? Ти чудова дитина і чому нам тебе стидатись?

МАРІЯ: Всі сміються з мене... Кажуть, що я з'їхала з глузду...

ПАРАСКА: Дурні нехай базикають! Я сама бачила, як стільці і рушники по хаті літали!

ОКСЕНТІЙ: А сусіди – блазні! Самі оберегів по хатах від нечистої сили наставили, а коли демони насправді прийшли, стали казати, що це вигадки!

МАРІЯ: Це не демони...

Параска бере аркуші з малюнками доньки, дивиться на них.

ПАРАСКА: А хто ж вони?

Марічка починає захопливо розповідати:

МАРІЯ: Дивозвіри... Вони живуть не в Потойбіччі, а просто в іншому світі. Він схожий на наш, але там немає ні ночі, ні зими... Там немає людей, є тільки такі звіри, але вони, як і ми, говорять, грають і... літають! Там навіть риби можуть літати!

Параска несе малюнки до чоловіка. Той перестає їсти, починає роздивлятись аркуші. І Параска, і Оксентій дуже сумні.

МАРІЧКА: Тут я намалювала Коника, Мавпочку, Кочубарочку, Горохового Звіра, але прийдуть зараз інші я і їх намалюю!

Дівчинка помічає, що батьки сумні і збивається. Дивиться на них. Перехоплює їх настрій.

МАРІЯ: Ви мені не вірите?

Батьки переглядаються.

МАРІЯ: Я зробила щось погане? Мені не треба було їх малювати?

Оксентій зітхає, встає, підходить до доньки, сідає поруч.

ОКСЕНТІЙ: Ну що ти, дитино... Ти не зробила нічого поганого... Це ми тебе не вберегли...

МАРІЯ: Від чого?

ПАРАСКА: Від біди!

МАРІЯ: Яка біда? Якщо я зможу бачити інші світи, якщо я зможу літати? Я все життя мріяла хоча б ходити, а вони дають мені змогу літати!

ПАРАСКА: Але ж нормальні люди не літають...

МАРІЯ: Ти також вважаєш мене ненормальною?

ОКСЕНТІЙ: Мама не те хотіла сказати, доню! Просто ми не знаємо що відбувається...

МАРІЯ: Ви мені не вірите, що я їх бачу?

ОКСЕНТІЙ: Віримо! Але це не правильно їх бачити! Звичайні люди їх не бачать! І не мають! Бачити нечисту силу це не добре!

МАРІЯ: Чому?!

ОКСЕНТІЙ: Бо вони сили зла з Потойбіччя!

МАРІЯ: Це дивозвірі і вони не з Потойбіччя! Вони нічого не казали про відьом або русалок!

ПАРАСКА: Нечиста сила може ким завгодно прикинутись і проникнути в дім до людей!

МАРІЯ: Ви самі казали, що і дідух, і часник, і павук-оберіг, і духи предків не пустили б нечисту в хату! Тож вони не зло з Потойбіччя!

Оксентій встає йде до дружини.

ОКСЕНТІЙ: Слухай, Параско, а може часник якийсь порчений був?

Жінка вскакує, підбігає до стола, піднімає скатертину, дістає часник, нюхає його і протягує чоловіку.

ПАРАСКА: Та наче такий як треба!

ОКСЕНТІЙ: Ну да, воняє як справжній! А може міль сіно поточила з якого павука плели?

Чоловік і дружина починають уважно роздивлятися різдвяну прикрасу. Марічка ледве стримує сльози.

МАРІЯ: Ви знову вирішили мене не бачити і не чути?!

ПАРАСКА: Та ні... Наче і солома була свіжа.

ОКСЕНТІЙ: А в дідух якої соломи ти нав'язала?

ПАРАСКА: Та як звичайно: необмолочених колосків пшениці, жита, вівса та ячменю, а ще додала сухі трави, квіти та стрічки для прикраси...

ОКСЕНТІЙ: Полину додала?

ПАРАСКА: Звичайно! Полин від злих духів перший оберіг!

ОКСЕНТІЙ: Не допомогло...

МАРІЯ: Це не злі духи! Чуєте мене! Це чарівні звіри!

ПАРАСКА: От прийдуть священники і вирішають хто це і як їх з хати виводити!

Оксентій підходить до столу, збирає малюнки, передає їх Марічці.

ОКСЕНТІЙ: А ти, дитино, малюй, але не розповідай нікому що бачиш, добре? Бо он вже все село гудить, дурниці язиком мелять... Нашо воно треба? Не будемо давати їм приводу. А священники і правда розберуться що воно і як з ним бути.

МАРІЯ: Але тату...

ОКСЕНТІЙ: Мама права: нечиста може різні подоби приймати.

МАРІЯ: Але чому в Потойбіччя і нечисту ви вірите, а в інший світ – ні?!

ПАРАСКА: Бо його ніхто не бачив!

МАРІЯ: То може я перша?!

ПАРАСКА: Може і так... Але давай дочекаємось, що скажуть інші... Вони люди досвідчені, освічені!

Параска обводить поглядом будинок, шукаючи невидимих їх тварин.

ПАРАСКА: Якщо це правда диво-звірі, то нічого поганого священники їм не зроблять. А якщо нечиста, то нехай начувається!

Марічка сумно дивиться на Звіра, який лежить в кутку. Каже йому:

МАРІЯ: Ну от що з ними робити?! Вони не просто вас не бачать, але й не хочуть бачити!

Оксентій і Параска дивляться з жахом на кут, де лежить Звір.

ПАРАСКА: Доню, не роби так більше!

МАРІЯ: Як?

ПАРАСКА: Не розмовляй з порожнечою...

МАРІЯ: Там не порожнеча! В кутку сидить Звір! Він такий красивий... З дзвоником...

Параска голосно схлипує, Оксентій обіймає дружину, яка починає плакати у нього на плечі.

ПАРАСКА: (ридаючи) Боже, за що таке покарання?

Марічка розгублено дивиться на батьків. Її обличчя стає дуже сумним. Вона переводить погляд на Звіра, на тата і дуже сумно говорить:

МАРІЯ: Вибачте... Мамо, не плач! Я не хотіла тебе засмутити... Я... Я більше не буду...

Звір дивиться на батьків, на дівчинку. Встає, підходить до Марії, але вона намагається на нього не дивитися.

МАРІЯ: Мама, не плач! Будь ласка! Я не буду, не буду!

Звір опускає голову і сумно йде.

Марія проводить його сумним поглядом. У неї з очей течуть сльози. Дівчинка витирає їх рукавом, але не може стримати плач. Щоб не лякати батьків, вона лягає на припічок, спиною до зали, накриває себе з головою ковдрою і тихенько плаче.

Оксентій і Параска виходять на авансцену, обійнявшись. Оксентій заспокоює дружину і тихенько говорить їй:

ОКСЕНТІЙ: А може вона від самотності і справді вигадала цей світ? Може ми її занадто оберігаємо?

ПАРАСКА: Але ж і ми бачили, як меблі літають... Не бувають же уявні друзі у всіх одразу... Але ти правий... Ми занадто її від всіх огородили...

ОКСЕНТІЙ: Але ж ми добра їй хочемо.

В двері тихенько стукають. Подружжя здригається. Оксентій рішуче іде до дверей:

ОКСЕНТІЙ: Якщо це ці пліткарки, я їй зараз...

Різко відкривши двері, Оксентій бачить на порозі Лук'яна з двома парами саморобних милиць. Хлопчик нерішуче мнеться на порозі.

ЛУК'ЯН: Доброго дня, пане Оксентій, доброго дня, тьотю Параско. Зі святом вас...

ПАРАСКА: Доброго дня, Лук'яне. Заходь... Зі святом тебе, дитино.

Лук'ян мнеться на порозі, не знаючи куди діти милиці.

ОКСЕНТІЙ: Що це ти приніс?

ЛУК'ЯН: Я тут... Зробив для Марії такі штуки... Милиці. Але маленькі, під її зріст. Щоб вона могла ходити...

ПАРАСКА: Боже, а якщо вона впаде?!

ЛУК'ЯН: То ми будемо поруч і підстрахуємо!

ПАРАСКА: Я боюся...

Оксентій підходить до дружини, обіймає її.

ОКСЕНТІЙ: Це те, про що ми говорили... Ми не можемо весь час її як кришталеву кулю оберігати... Бачиш до чого це призвело... Давай хоча б спробуємо.

Параска зітхає, йде до Марії.

ПАРАСКА: Доню, вставай. До тебе гість прийшов.

Марічка не ворухиться.

ПАРАСКА: Марійко, Лук'ян прийшов.

Дівчинка не повертаючись:

МАРІЯ: То нехай іде! Я ні з ким не хочу розмовляти!

ПАРАСКА: Припини, так некрасиво!

МАРІЯ: Некрасиво обзиватися і друзів кидати!

Лук'ян підходить ближче до дівчинки.

ЛУК'ЯН: Але ж я не обзивався і не кидав тебе!

Марічка неохоче встає, дивиться заплаканими очима на хлопчика.

МАРІЯ: Ти пішов разом з усіма!

ЛУК'ЯН: Я пішов, щоб змайструвати тобі це...

Він протягує Марійці милиці.

МАРІЯ: Що це?

ЛУК'ЯН: Милиці... Щоб ти могла на них спертися і встати на ноги.

Марічка починає плакати. Хлопчик дивиться на батьків Марічки, ті потискають плечима.

ЛУК'ЯН: Чого ти плачеш?!

МАРІЯ: Бо ти знущається!

ЛУК'ЯН: Та чого б я знущався?! Що я не так сказав?!

МАРІЯ: Навіщо ти їх чотири зробив?! Я що тварина на чотирьох ногах ходити?!

Дівчинка плаче ще дужче. Параска підходить, обіймає доньку, намагається заспокоїти.

ЛУК'ЯН: Ще пару я зробив собі! Ну по-перше, щоб самому розуміти як це і чи зручно буде тобі, а по-друге, якщо будуть глузувати, то хай глузують з нас обох!

Марічка недовірливо дивиться на хлопчика, схлипує.

МАРІЯ: Навіщо воно тобі треба?

ЛУК'ЯН: Бо ти мій друг!

МАРІЯ: Милиці... Батьки мені не дозволять... Правда?

Параска і Оксентій переглядаються. Параска налякана, але чоловік підходить до неї, кладе руку на плече, заспокоюючи.

ОКСЕНТІЙ: Треба спробувати, дитино. Може і правда вийде. А ми будемо поруч, щоб підстрахувати.

МАРІЯ: Але мені страшно...

Лук'ян підходить до дівчинки, протягує одну пару милиць їй, другу підлаштовує під себе.

ПАРАСКА: Тільки не впади, доню!

Оксентій відводить дружину трохи в бік, даючи можливість дітям самим спробувати. Лук'ян стає на милиці, показуючи дівчині як це робити.

Лунає музика:

ЛУК'ЯН:

Я не знаю як літати,
Я не вмію чаклувати,
Не бував в краях чарівних
І не бачив звірів дивних,

Однак вірю: чорна смуга
Зникне, якщо рука друга

Буде поруч в складний час!
З другом сум розтане в раз!

Марічка намагається повторити за Лук'яном, встає на милиці, але падає назад на припічок.

МАРІЯ: Ні, не зможу! Я боюсь!
Раптом впаду, розіб'юсь!

ЛУК'ЯН: Ти же мріяла літати!
Світ побачить і пізнати!

Марія робить ще одну невдалу спробу, падає, але Лук'ян її страхує.

МАРІЯ: Сам же бачиш – я впаду!

ЛУК'ЯН: Спроба не призве біду!
Не сидіти ж вік до гробу!
Встань, не бійся, зроби спробу!

Марічка встає, робить неловкий перший крок.

МАРІЯ: Смішно це, безглуздо це!

ЛУК'ЯН: Не крихка ти як яйце!

МАРІЯ: З мене будуть глузувати!

ЛУК'ЯН: Ну і що?! Нам не звикати!

Хлопчик робить кілька смішних па, неначе б'є чечітку на милицях. Марія намагається зробити перші кроки і у неї нарешті виходить, хоча вона ще хитається. Марія йде до хлопчика на зустріч.

МАРІЯ: Стій Лук'яне, почекай!
Підстрахуй, допомагай!
Крок, наступний, я тримаюсь!

ЛУК'ЯН: Я тобою так пишаюсь!

МАРІЯ:

Вірю й я, що чорна смуга
Зникне, якщо рука друга
Буде поруч в складний час!
З другом сум розтане в раз!

Марія намагається повторити за Лук'яном його танок на милицях і у неї виходить.

ЛУК'ЯН І МАРІЯ разом:

Разом ми побачим світ
Разом втечемо від бід!
Разом вирушим в дорогу!

МАРІЯ: Дякую за допомогу!

Параска підбігає обіймає Марію, а Оксентій Лук'яна, потім міняються.

ПАРАСКА: Донечко, ти встала!

МАРІЯ: Дякую, що дали спробувати!

ОКСЕНТІЙ: Треба рідних покликати, щоб розділили нашу радість!

Батьки ще раз розцілюють дітей і, накинувши одяг, вибігають з хати. Хлопчик і дівчинка залишаються самі.

ЛУК'ЯН: Втомилась?

МАРІЯ: Трохи є. Дякую, що зробив це для мене.

ЛУК'ЯН: Я просто хотів, щоб ти розраховувала не тільки на чарівних звірів, а й на близьких. Хворобу можна здолати не тільки дивом.

МАРІЯ: Але...

Дівчинка замовкає.

ЛУК'ЯН: Що ти хотіла сказати?

МАРІЯ: А як же звірі?

ЛУК'ЯН: А що з ними?

МАРІЯ: Я не хочу засмучувати батьків. Але коли я про них говорю – мама плаче, а батько нервує, що сусіди нас обговорюють і пальцями тичуть. А я хочу і з звірями дружити, і батьків не засмучувати...

ЛУК'ЯН: А вони зараз тут?

МАРІЯ: Ні... Боюсь, що коли я пообіцяла батькам про них не згадувати, вони пішли назавжди...

ЛУК'ЯН: То може покликати їх, пояснити все?

МАРІЯ: То ти мені віриш, що я їх бачу?

ЛУК'ЯН: Звісно! Що це була б за дружба, якби ми не вірили один одному?

В кімнату заглядає Звір.

ЗВІР: Ну що, готова почати малювати?!

МАРІЯ: Ви повернулись! Лук'яне, вони повернулись! Звір, знайомся, це Лук'ян! Лук'яне, це Звір!

Лук'ян дивиться в інший від Звіра бік:

ЛУК'ЯН: Вітаю!

Марічка смикає друга і розвертає його в бік, де стоїть Звір.

МАРІЯ: (пошепки Лук'яну) Він з цього боку! (до Звіра) Я так боялась, що образила вас!

ЗВІР: Я все розумію... Якби я привів тебе до дому, моя мама також би тебе злякалась!

МАРІЯ: Думаєш?

ЗВІР: Впевнений! Коли я про тебе розповів, вона не хотіла мене сюди пускати! Каже: «Якесь двоноге чудовисько без шерсті? Не дозволю!» Тож довелось її вести сюди!

МАРІЯ: А хто твоя мама?

ЗВІР: Моя мама... ворожка! Вона найрозумніша в нашому світі. Все наперед знає, все бачить, вміє ворожити і навести чари.

МАРІЯ: Мамочки...

ЛУК'ЯН: Що сталося?

МАРІЯ: До нас в гості йде ворожка...

ЛУК'ЯН: Хто?

МАРІЯ: Звір-що-ворожить! Чаклунка з дивосвіту!

Лунає тривожна музика і роздаються важкі кроки наче іде хтось величезний. Від кожного кроку в хаті дзвинчить посуд. Марія, Лук'ян, Звір всі дивляться в кут з якого зазвичай виходять звірі. Кроки все ближче, а музика все тривожніше. Лук'ян і Марічка притискаються один до одного і втискають голови в плечі. Раптом за їх спинами ривком відчиняються двері. Одночасно з кутка виходить «Звір що ворожить»²⁸, а в двері Тютюнша [65-70] – крупна статна жінка в дивному вбранні – її жовта свитка прикрашена різноманітними амулетами, маленькими ляльками, дивними корінцями і дрібними кісточками. На коліві у неї пов'язана велика рожева хустка з якої на обличчя і плечі також звисають різноманітні амулети, дзвоники, а під хусткою пов'язаний півмісяць, який стирчить рогами вверх. Завдяки однаковим кольорам в одязі Тютюнши і Звіра-

²⁸ <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko/tsey-zvir-vorozhit-1983>

Що-Ворожить вони виглядають майже однаково. В руках у Тютюнши шаманський бубон. Марія і Лук'ян переводять погляд з однієї ворожки на іншу.

МАРІЯ: Мамочки...

ЗВІР: Мамочки...

Тютюнша заходить в хату, вдаряє по бубну так, що всі здригаються, похазяйськи оглядається. За нею притьма заходять Фірка, Трандичиха і Кульчиха, а також діти, які глузували з Марії. У всіх в руках свічки.

ЗВІР: Це що за звір?

Марія прискає від сміху.

МАРІЯ: (пошепки до Звіра) Це Тютюнша – місцева ясновидиця. Каже, що знається на ворожбі і відьомстві!

ЗВІР: О, мамина колега!

Тютюнша різко підстрибує і починає обнюхувати простір, шмигаючи носом і б'ючи в бубон. Дзвоники, пришиті до її світки, гучно здригаються. Від неочікуваності в свою чергу підстрибують всі. Звір-Що-Ворожить також починає гучно нюхати повітря.

ЗВІР: Божечки, як страшно!

МАРІЯ: І не кажи!

ЛУК'ЯН: Що відбувається?

Тютюнша ще раз різко підстрибує і голосно кричить:

ТЮТЮНША: Ага! Бачу, ясно бачу нечисту силу!

Ворожка дивиться в кут, протилежний тому, де стоять звірі. Фірка, Трандичиха, Кульчиха і діти хрестяться, дивлячись на порожнє місце, куди пальцем тиче Тютюнша.

КУЛЬЧИХА: Сильна ясновидяща!

ФІРКА: Справжня відуння!

Лук'ян пошепки питає у Марії:

ЛУК'ЯН: Там хтось є?

МАРІЯ: Ні, звірі в протилежній стороні.

ТЮТЮНША: Добре, що я прийшла, бо запустили хазяї демонів собі на погибель!

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Це вона про кого?

Марічка ніяковіє, але все ж відповідає:

МАРІЯ: Про вас...

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Я демон?!

Тютюнша стає на четвереньки і крадеться в сторону того ж порожнього кута, а за нею крок в крок крадуться Фірка, Трандичиха, Кульчиха і діти.

ТЮТЮНША: Бачу, бачу! Всіх мерзенних потвор бачу!

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Це мій красивий маленький синуля – мерзенна потвора?!

Звір підходить до матері і ласкаво тичеться в неї головою. Звір-що-ворожить починає тупати задньою ногою, як бик перед нападом.

ТЮТЮНША: Зараз я проведу обряд очищення і вижену всіх нечистих назад до Потойбіччя! А ну несіть моє зілля і інструменти для ворожіння!

Фірка, Трандичиха, Кульчиха кидаються з хати.

ЗВІР (до матері): Мамо, чому тьотя обзивається?!

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Бо це дуже невихована тьотя!

Фірка, Трандичиха і Кульчиха повертаються, несучі пучки трав, бубен, миску з яйцями. Тютюнша починає готуватись до ритуалу.

ЗВІР: А вона нас бачить?

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Ні, мій хлопчик. Не бачить!

МАВПОЧКА: Яка брехлива ворожка!

ТЮТЮНША: Ви не бачите, а у мене талант від бабки до такого... Все бачу, все знаю... Сидять по куткам бісенята, сміються, ногами дригають...

Кульчиха, Фірка і Трандичиха зі страхом дивляться по куткам, діти жмуться один до одного. Лук'ян і Марічка посміхаються, дивлячись один на одного.

ТЮТЮНША: Зараз, зараз вижену їх назад у Потойбіччя.

Жінка запалює пучок трави, каже до помічниць:

ТЮТЮНША: Несіть її сюди!

Фірка і Трандичиха кидаються до Марії, Кульчиха бере табуретку, ставить її серед хати. Попри невдоволення Марії, жінки беруть її на руки, несуть і садять на табуретку. Фірка, Трандичиха, Кульчиха і діти стають напівколом зі свічками за спиною Марії, а Трандичиха у неї за спиною. Світло гасне. Починається обряд. Лунають звуки тибетських чаш, дзвонів, дримби. Речитативом, неначе

молитву, Тютюнша починає читати над Марією, час від часу стукаючи великою кісткою в бубон:

ТЮТЮНША:

Як підніме місьць рожка,
Вийде в темний ліс ворожка!
Все побачить, все почує
Кого зможе – тих врятує!
Ворогів всіх прожене!
І хвороби віджене!
Зніме порчу і пристріт
І врятує люд від бід!
В нетрях розведе багаття
Спалить в нім любе прокляття!
Словом з мови Межиріччя
Вхід закриє в Потойбіччя!
Антар, ентор, аскер, антар!
Шубха, масха, аскер, натар!²⁹

Тютюнша б'є в бубон, дивна музика стихає. Шаманша обходить хату, уважно все роздивляючись і винюхуючи, нарешті підходить обличчя до обличчя до Звіра-Що-Ворожить і каже:

ТЮТЮНША: Все! Нікого тут немає! Силою даною мені природою і спадковістю від бабки-прабабки оголошую це місце чистим від нечистого!

Звір голосно реве, немов бик, а Звір-Що-Ворожить тупає ногами і мичить. Всі, крім Лук'яна і Марічки страшно лякаються. Тютюнша від неочікуванності падає на підлогу і задкує від Звіра. Фірка, Трандичиха, Кульчиха хрестяться. Тютюнша встає на коліна, повзе за табуретку Марічки, виглядає в зал.

ТЮТЮНША: Здається ще один-два демони залишились!

Жінка важко встає, встряхує себе, роблячи вигляд, що вона і не лякалась.

ТЮТЮНША: Переходим до плану Б!

КУЛЬЧИХА: Виливання на віск?!

²⁹ Арамейська: — **naṭar (натар)** охороняти, берегти, пильнувати, — **maḥsā (махса)** прихисток, укриття, притулок, безпечне місце, — **šubhā (шубха)** слава, світло, благість, **аскер** – я зариваю, **антар** – я захищаю, **ентор** – захист

ТЮТЮНША: Рано! Почнемо з викатування яйцем! Несіть яйце від чорної курки, знесене на чорний місяць!

ЛУК'ЯН: Може не будемо переводити продукти?

ТЮТЮНША: Циц!

Фірка дістає з купи яєць, які принесла в місці, одне чорне. Світло знову гасне. Починає награвати простенька мелодія. Тютюнша водить яйцем по Марічці, викачує і наспівує:

ТЮТЮНША:

Встану, тихо помолюсь!
На три боки поклонюсь
Щоб крізь мряку темну
Бачить все таємне!

Взявши в руку це яйце
Починаю кружальце
Щоб зло з тіла виганяти
Починаю я катати!

Вийди, демон, проявись!
Моїй волі підкорись!
Темряву жену запекло,
Забирайся, демон, в пекло!

Звір ревить, як бик. а Звір-Що-Ворожить тупає, готується в атаку. Фірка, Трандичиха, Кульчиха хрестяться.

ТРАНДИЧИХА: Може якесь закляття браковане?

ТЮТЮНША: Я тобі дам браковане! Неси віск!

Трандичиха починає ритися в принесених сумках.

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Не знаю як віску, а вереску зараз буде більш ніж достатньо.

Лунає пасодобль.³⁰ Звір-Що-Ворожить кидається, як бик на кориді на Тютюншу. Жінка падає, намагається повзти, але звір її доганяє і бацає. Радісно зревівши Звір починає ганятися за Фіркою, Трандичихою і Кульчихою. Цей натовп руйнує все, що потрапляє їм на шляху – летять стільці, тарілки, різдвяні прикраси.

³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=vfl8gUb59H4>

Жінки тікають, звіри їх доганяють всі бігають по колу столу, Марічки. Дівчинка щиро сміється.

Раптом двері відчиняються. На порозі стоять три попи, Параска і Оксентій. Побачивши відчинені двері, жінки радісно кричать і одна за одною починають вибігати, розпихуючи в різні боки господарів і священників. Останньою біжить Тютюнша. Звір-Що-Ворожить наступає їй на спідницю, жінка падає, намагається повзти. Старший священник, перекрикуючи музику, кричить:

СВЯЩЕННИК 1: Не встигли ми зайти, як чортихи самі почали тікати з хати!

ТЮТЮНША: Рятуйте!!! Нечиста схопила і тримає!!!

СВЯЩЕННИК 2: Це тобі за те, що не молишся!

ТЮТЮНША: Ой, буду, буду молитися, тільки зробіть щось!

Священник 3 дає жінці легкого копняка. Від здивування Звір-Що-Ворожить відпускає спідницю і Тютюнша на чотирьох ногах вибігає з хати, причитаючи і зойкаючи.

СВЯЩЕННИК 3: Якщо Тютюнша і її коліжанки – це ті демони про яких ти казав, Оксентій, то вважай, що ми тебе врятували!

ОКСЕНТІЙ: Ох, якби ж то! Справжнє зло невидиме!

Священники і господарі починають роздивлятись навколо. Один зі священників піднімає стілець, важко сідає на нього.

СВЯЩЕННИК 1: Що ж ви до свята не підготувались, чого не прибрали в хаті?

ПАРАСКА: Та як же не прибрали! Все прибрали, почистили... Нечиста набедокурила!

ЗВІР: Ма, вони знову на нас наговорюють?

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: А ще священники!

МАРІЯ: Вони не демони!

СВЯЩЕННИК 2: А хто ж ще? Невидимі, прийшли в ніч перед Різдвом і капостять добрим людям – одним словом «демони»!

Лук'ян бере один з малюнків Марії, йде до Оксентія.

ЛУК'ЯН: Та які ж вони демони, подивіться...

Напівслові хлопчик спотикається і дивиться прямо на Звіра. Ошелешено дивиться на малюнок, на Звіра і від подиву роняє аркуш. Коли аркуш впав, дитина розгублено дивиться по сторонах, неначе їй щось побачилось.

ОКСЕНТІЙ: Що там? На що подивитись?

Лук'ян обережно нахиляється, бере аркуш з підлоги і скрикує від несподіванки.

ЛУК'ЯН: Ой! Я його бачу! Я бачу його!!!

СВЯЩЕННИК 1: Кого?!

ЛУК'ЯН: Звіра!

Священники і батьки Марійки хрестяться.

МАРІЯ: Бачиш?! Правда?!

Лук'ян кладе аркуш на стіл, знову бере, посміхається.

ЛУК'ЯН: Так, але тільки коли тримаю твій малюнок в руках!

СВЯЩЕННИК 2: Що ти таке верзеш?!

СВЯЩЕННИК 1: Не може такого бути!

*Хлопчик бере другий малюнок, дивиться на Звіра-Що-Ворожить.
Посміхається.*

ЛУК'ЯН: Ой, яка ви красива...

Звір-що-ворожить робить уклін.

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Дякую!

ПАРАСКА: Ти про кого, дитино!

МАРІЯ: Це Звір-що-ворожить! Мама Звіра...

СВЯЩЕННИК 3: Ви що всі тут показалися?! Який ще Звір-Що-Ворожить?!

ЛУК'ЯН: Візьміть в руки аркуш і ви його також побачите!

Лук'ян протягує аркуш священнику, але той відскакує від нього з жахом на обличчі.

СВЯЩЕННИК 3: Чур мене! Не підходь з цими проклятими свитками!

СВЯЩЕННИК 2: Якась маячня... Взяти малюнок, щоб побачити демона?

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: По-перше, ми не демони, а по-друге... Ваша Марічка своїм талантом художника створила місток між нашими світами...

МАРІЯ: Який ще місток?

ПАРАСКА: Про що ти, доню?

ЛУК'ЯН: Пані Ворожка говорить, що Марічкини малюнки дають можливість побачити жителів чарівного світу!

СВЯЩЕННИК 1: Не смійте говорити з демонами!

Звертається до свого колеги:

СВЯЩЕННИК 1: Святий отець, несить кадила, будемо з цим закінчувати!

СВЯЩЕННИК 3: Правильно! Нема чого з ними возитися! Виженемо в пекло і по домах, святкувати!

Священники починають готуватись до обряду: дістають з мішків, які принесли обладунки, розкурюють в кадилах ладан. Всі починають метушитися, говорити, перебиваючи один одного:

ЗВІР: Та що ми вам зробили?!

МАРІЯ: Що вони вам зробили?

СВЯЩЕННИК 2: Не вистачало, щоб вони нам ще щось зробили!

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: У вашому світі тільки діти розумні?

МАРІЯ: Будь ласка, познайомтесь з ними, поговоріть!

СВЯЩЕННИК 1: Як тільки я почну з демонами розмовляти, валіть мене і в'яжіть! Бо це божевілля!

ЗВІР: Мамо, чому вони такі?

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Коли люди перестають вірити в дива, вони стають грубі, бо не бачать красивого і надихаючого!

ЗВІР: А вони не вірять в дива?

МАРІЯ: Судячи з усього не вірять, раз вас не хочуть побачити!

ЛУК'ЯН: Навіщо намагатись знищити те, чого ви не розумієте?

СВЯЩЕННИК 3: Це ти нас дурнями зараз назвав?

Всі три священника зупиняються і дивляться на хлопчика.

ПАРАСКА: Лук'яне, припини!

ЛУК'ЯН: Просто спробуйте! Візьміть малюнки і ви самі все побачите!

Хлопчик знову робить спробу протягнути малюнки священникам

СВЯЩЕННИК 1: Спалити треба ці нечисті каракулі!

СВЯЩЕННИК 2: Так, в піч їх!

Хлопчик притискає малюнки до себе і відбігає в кут.

ЛУК'ЯН: Яке спалити! Це унікальний артефакт! Чарівний!

СВЯЩЕННИК 3: Малюнки спалити, а тебе на вичитку! Сідай поруч з Марією, зараз і з тебе всю цю дурь виб'ємо!

Хлопчик намагається вибігти з хати, але два священники хапають його і садять на стілець поруч із Марією. Хлопчик не може відбиватися, бо цупко тримає притиснуті до себе малюнки.

СВЯЩЕННИК 1: Отець Григорій, візьміть у хлопця малюнки, киньте в піч!

Піп, до якого звертаються, робить вигляд, що дуже зосереджено копається в мішку і не чує. Обережно, крок за кроком, він відходить від Священника 1. Той звертається до іншого колеги:

СВЯЩЕННИК 1: Отець Петро, будь ласка, спалить чортові малюнки!

Священник дістає обома руками кадила.

СВЯЩЕННИК 2: Не можу, руки зайняті. Спалить самі!

Священник 1 плює з досади під ноги, дивиться на колег, потім хреститься до ікони в кутку.

СВЯЩЕННИК 1: А ну його, нечиста сила! Проведемо ритуал і магічні якості цих проклятих малюнків зникнуть.

Священники радіють, що їм не доведеться торкатись артефактів.

СВЯЩЕННИК 2: І то правда!

СВЯЩЕННИК 3: Вірно!

СВЯЩЕННИК 1: Ну, з Богом, колеги!

Священники з запаленими кадилами починають проводити обряд. У відчинене вікно, у двері набивається натовп сусідів, серед яких і Фірка з Кульчихою, і Тютюнша з Трандичихою. Всі зі страхом дивляться на те, що відбувається. Священники строем йдуть до Марії і Лук'яна, махаючи кадилами. Хлопчик і дівчинка від страху стискаються.

ХОР:

Ух, ух, ух, ух!

Згинь на вік нечистий дух!

Як на вітру легкий гусячий пух,

Зникни геть, зловбий дух!

СВЯЩЕННИК 1

Ну-мо, віряни, ставайте всі в ряд!

Ми починаєм священний обряд!

Жоден лукавий не буде нам рад -
Ми знищимо всіх чортенят!

Хто не молився,
Хто не постився,
Хто на коліна не опустився,
Швидко лякайтесь!
Ну-мо, ховайтесь!
І ні за що ви сюди не вертайтесь!

*Сусіди, що стоять у дверей, падають на коліна і наступні приспіву співають
вже разом зі священниками.*

ХОР

Ух, ух, ух, ух!
Згинь на вік нечистий дух!
Як на вітру легкий гусячий пух,
Зникни геть, зловбий дух!

СВЯЩЕННИК 2

Спів наш речистий, бійся, нечистий!
Хай розіб'є тебе хрест Божий чистий,
Розвіє по вітру молебн урочистий
Не маєш ти шансу, нечистий!

ХОР

Ух, ух, ух, ух!
Згинь на вік нечистий дух!
Як на вітру легкий гусячий пух,
Зникни геть, зловбий дух!

СВЯЩЕННИК 3

Бачиш в руках у нас світлу ікону?
Хай вона знищить тебе геть до скону!
Хай ти не видаш ні звуку, ні стону,
Якщо не чтиш Бога закону!

По мірі того, як священники співають, в кімнату приходять інші диво-звірі. Як і натовп сусідів в одному кутку хати, вони збираються в протилежному, ближче до Марії.

ХОР

Ух, ух, ух, ух!

Згинь на вік нечистий дух!

Як на вітру легкий гусячий пух,

Зникни геть, злобний дух!

СВЯЩЕННИК 1

Бачиш в руках у нас сяючий хрест?

Ми тебе ним перехрестим навхрест!

Кожна молитва і кожана жест

Поставлять на тобі хрест!

ХОР

Ух, ух, ух, ух!

Згинь на вік нечистий дух!

Як на вітру легкий гусячий пух,

Зникни геть, злобний дух!

СВЯЩЕННИК 2

Бійся, як бритву, нашу молитву!

Зникни, сховайся, ми йдемо у гонитву!

Ми швидко до пекла тебе проведемо

І там кадилом приб'ємо!

ХОР

Ух, ух, ух, ух!

Згинь на вік нечистий дух!

Як на вітру легкий гусячий пух,

Зникни геть, злобний дух!

Наприкінці всі сусіди кашляють від диму, який накурили кадила.

СВЯЩЕННИК 1: Люди з чистим сумлінням від ладану не кашлюють.

Натовп намагається вгамувати кашель.

СВЯЩЕННИК 1: Ну що ж... Сподіваюсь, діти, ви більше не будете грішити і викликати з потойбіччя всяку нечисту своїми малюнками і іншим неподобством.

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Вони зараз також оголосять цю хату місцем, очищеним від нас?

МАРІЯ: Не знаю, пані Ворожка.

СВЯЩЕННИК 2: Ти з ким говориш, дитино?

Марічка ніяковіє і опускає голову.

СВЯЩЕННИК 3: Відповідай, коли до тебе звертаються!

СВЯЩЕННИК 2: І пам'ятай: брехати то великий гріх!

Марічка важко зітхає, показує головою на звірів, які стоять у кутку.

МАРІЯ: З пані Ворожкою...

СВЯЩЕННИК 1: Якою ще Ворожкою?

ЛУК'ЯН: Яку ви не хочете бачити і в яку не хочете вірити!

СВЯЩЕННИК 2: Циц!

СВЯЩЕННИК 1: Нема тут нікого! Ніяких ворожок і невидимих тварин!

ЗВІР: Ми таке вже чули від попередніх прибиральниць, яких за їх брехню довелось копняками з хати виганяти!

Лук'ян і Марічка сміються. Священники лютують і діти швидко замовкають.

СВЯЩЕННИК 3: З кого ви смієтесь, неслухи?! Оксентій, Параска! Як ви свою дитину виховуєте, що вона з поважних мужів у сані сміється!

Параска і Оксентій починають вибачатися, крутяться біля священників.

ОКСЕНТІЙ: Перепрошую, пан отче!

ПАРАСКА: Вона не з вас, святий отець! Вибачте!

СВЯЩЕННИК 3: А з кого?!

Параска підходить до Марічки, стає за спиною.

ПАРАСКА: Відповідай, коли тебе святий отець питає!

МАРІЯ: Вибачте, будь ласка. Тут просто Звір смішне сказав... Це не про вас... Про Тютюншу з Трандичихою...

ЛУК'ЯН: і Фірку з Кульчихою.

Жінки, про яких згадали, намагаються сховатись за спинами дітей і сусідів.

СВЯЩЕННИК 1: Тобто ти хочеш сказати, що і після обряду, проведеного вельмишановними рукопокладеними особами духовного стану ти і досі бачиш демонів?

СВЯЩЕННИК 2: Після урочистого молебну?

СВЯЩЕННИК 3: Після півкіло спаленого ладану і десяти церковних свічок?

Марічка і Лук'ян переглядаються.

СВЯЩЕННИК 2: І пам'ятайте: брехати то великий гріх!

Марічка зітхає.

МАРІЯ: Звірі тут.

ЛУК'ЯН: І ще більше, ніж до молитов.

СВЯЩЕННИК 1: Циц, капосне!

Священники дивляться на натовп сусідів, які починають між собою перемовлятися.

СВЯЩЕННИК 2: Не може такого бути!

СВЯЩЕННИК 3: Священний молебен виганяє всяку нечисту!

МАРІЯ: Ну то може це не нечиста, раз не спрацювало!

СВЯЩЕННИК 1: Не може!

СВЯЩЕННИК 2: Те, що смертним не видиме – все не від Бога!

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: А художники не смертні! Вони в своїх творах живуть поза часом і простором!

ЗВІР: От і Марічка бачить на два світи і може навіть створювати малюнками чарівні портали!

Поки звірі це кажуть, Лук'ян і Марія дивляться на них, чим викликають незадоволення попів.

СВЯЩЕННИК 3: Куди це ви знову витріщились?

МАРІЯ: Нікуди!

СВЯЩЕННИК 1: Знову брешеш, негідниця!

СВЯЩЕННИК 2: Брешеш!

СВЯЩЕННИК 3: Брешеш!

МАРІЯ: Нічого я не брешу! От вони стоять поруч!

СВЯЩЕННИК 1: Якщо не брешеш, то мариш!

СВЯЩЕННИК 2: Точно! Якщо ти після молебну і чистій і освячений хаті бачиш демонів – то це... марення!

СВЯЩЕННИК 3: Божевілля!

Священники підходять один до одного, швидко про щось переговорюються і виносять вердикт.

СВЯЩЕННИК 1: Параска, Оксентій, слухайте рішення святих отців!

Батьки дівчинки зі схиленими головами підходять до

СВЯЩЕННИК 2: Немає у вас в хаті нічого потойбічного!

Батьки хрестяться.

ОКСЕНТІЙ: Дякувати Богу!

СВЯЩЕННИК 3: Але є проблема страшніша!

Батьки хрестяться.

СВЯЩЕННИК 1: Вашій Марічці потрібен лікар!

СВЯЩЕННИК 2: У вашої доньки марення!

СВЯЩЕННИК 3: По-науковому «галюцінація»!

СВЯЩЕННИК 1: Що з латини перекладається як «безглузда розмова»!

СВЯЩЕННИК 2: Або «несправжні мрії»!

СВЯЩЕННИК 3: Лікувати вашу дитину треба!

Натовп зойкає і хреститься! Всі починають шептатися голосно.

ФІРКА: А ми казали, що вона хвора!

ТРАНДИЧИХА: Так, це хвороба з ніг на голову перекинулась!

ФІРКА: Ми жінки розумні, порожнього не скажемо!

ТРАНДИЧИХА: Ми навіть в район їздили – світ побачили!

ТЮТЮНША: А я думаю, що демонів тут немає, бо я їх вигнала своїм замовлянням!

СВЯЩЕННИК 1 (до жінок): Циц, капосні!

СВЯЩЕННИК 2: (до батьків дівчинки) Це вам, бо ви не молилися!

СВЯЩЕННИК 3: Накладаємо на вас покуту задля сцілення хворобливих станів душ ваших грішних!

СВЯЩЕННИК 1: Читайте покайний канон тиждень тричі на день!

Священник 2 підходить до столу, забирає з нього ковбаси, пиріжки.

СВЯЩЕННИК 2: Тиждень утримуйтесь від їжі!

ПАРАСКА: Це допоможе доньці?

ОКСЕНТІЙ: Вилікує її?

СВЯЩЕННИК 3: Ні, донці викликайте лікаря з міста! А краще ми самі на завтра вам його пришлемо!

СВЯЩЕННИК 2: Бо це хвороба не духовна, а...

Шукає слово, але не може підібрати!

СВЯЩЕННИК 1: Головна!

СВЯЩЕННИК 2: Головова... Голови хвороба, от!

СВЯЩЕННИК 1: Чекайте завтра лікаря зі столиці! Він на таких справах знається. Полікує вашу доньку... Або...

ОКСЕНТІЙ: Що або?

СВЯЩЕННИК 1: Або ізолює... Бо небезпечно, щоб хворі ходили по домах і розказували всім про демонів.

ПАРАСКА: Але ж донька...

Священники вже не слухають.

СВЯЩЕННИК 3: За сим священні отці, виконавши свою роботу, йдуть на молитви!

СВЯЩЕННИК 2: Міряни, уклоніться, міряни, розійдіться!

Священники по одному підходять до Параски і Оксентія, простягають їм руку для поцілунку. Коли священники йдуть до дверей, натовп розступається, кланяється.

Сумна Параска і Оксентій сідають на підлогу біля Марічки і Лук'яна. Як тільки священники йдуть, натовп починає переговорюватись, сміятися, тикаючи в Марію пальцями. Діти, які дразнили дівчинку, знову роблять пальцями роги, показують мавпу.

ТРАНДИЧИХА: Хвороба головна, як і було сказано!

ФІРКА: Тільки треба розібратись звідки воно то все взялося!

КУЛЬЧИХА: Може бо Параска погана мати?

ТЮТЮНША: Або Оксентій поганий батько?

ТРАНДИЧИХА: Бо у нормальних людей таких кручених дітей не буває!

Марійка закриває вуха руками.

ЛУК'ЯН: Не слухай їх!

МАРІЯ: Йдіть всі геть!

ФІРКА: Ну! Як ми і казали: груба і хвора!

КУЛЬЧИХА: Одним словом – больна!

Лук'ян бере зі столу яблуко і жбурляє їм у пліткаррок.

ТРАНДИЧИХА: Боже, яке дике!

ФІРКА: Може воно заразне? Як сказ?

КУЛЬЧИХА: Що?

ФІРКА: Божевілля!

КУЛЬЧИХА: І то правда: диви, вже і Лук'ян дахом зсунувся!

Всі роблять великий крок назад, до дверей.

ОКСЕНТІЙ: (втомлено) Ідіть вже від гріха подалі!

ФІРКА: Ех, людського осуду вони не бояться!

ТРАНДИЧИХА: Краще б слухали розумних людей!

КУЛЬЧИХА: Може і хвороба оминула би!

Дівчинка встає на милиці і намагається відійти від всіх подалі.

ПАРАСКА: Та йдіть вже!

ФІРКА: Бешена!

КУЛЬЧИХА: Скажена!

ТРАНДИЧИХА: Больна, як і їх Марійка!

Звір реве, тварини стукотять ногами, Оксеній і Лук'ян зриваються і кидаються до пліткаррок і роззяв. Натовп ломиться. Коли чоловіки підбігають до дверей – там вже нікого немає. Лук'ян деякий час стоїть на порозі, але і він іде. Оксеній зачиняє двері, йде в глиб хати. За ним сумно йде Параска. Чоловік і дружина сідають під образами, Параска плаче на плечі чоловіка. Марія і звірі залишаються на самоті.

МАРІЯ: І ви йдіть!

Звірі мовчать.

МАРІЯ: Йдіть, будь ласка!

ЗВІР: Не жени нас...

МАРІЯ: Подивіться на моїх батьків! Вони нещасні! Я не хочу, щоб люди говорили, що вони погані і через них я хворію.

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Але ти не хворієш...

МАРІЯ: Це ти так кажеш... Але тебе ніхто крім мене не чує! Я не хочу, щоб нашої родини цурались... Я не хочу, щоб мама плакала.

КОНИК: Крім тебе нас ніхто не бачить... Ми не будемо існувати для всього світу, якщо ти від нас відмовишися... Ми по суті померемо...

МАРІЯ: Мене все життя не бачили... І нічого, не померла.

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ: Але й не жила...

МАРІЯ: Не жила...

Дівчинка плаче і обіймає Звіра-Що-Ворожитьь.

МАРІЯ: Але і люди не дадуть жити моїм рідним, якщо ще й лікар скаже, що я хвора... Я не можу так з ними поступити...

ЗВІР: Що ти будеш робити?

Дівчинка мовчить.

ЗВІР: Скажеш лікарю, що не бачиш нас?

Дівчинка знову плаче і обіймає вже Звіра.

Дивозвірі тихенько йдуть. Параска і Оксентій облаштовують все до сну.

ОКСЕНТІЙ: Давай лягати, доню.

МАРІЯ: Навряд я засну...

ПАРАСКА: Ранком розвидниться — і в голові проясниться. Лягай, дитино.

Дівчинка встає на милиці, йде до припічка. Параска цілує доньку на сон. Батьки вкладаються спати кожен на своїй лавці.

ОКСЕНТІЙ: Добраніч, рідні!

ПАРАСКА: Доброї ночі!

Ненадовго в хаті настає тиша. Марічка привстає на лікті, озирається. Тихенько кличе батьків:

МАРІЯ: Тату, ти спиш?

Оксентій посапує, але не відповідає.

МАРІЯ: Матусю, ти спиш?

Параска перевертається обличчям до стіни і краще накривається ковдрою.

Марічка привстає на ліжку, підтягується ближче до ікони.
Лунає тиха музика.

МАРІЯ:

Діво Маріє, до тебе я знову!
Почуй мене, прошу, я маю розмову!
Я хочу Тебе про пораду просити:
Що далі робити і як мені жити?

Ким мені бути і кого обрати?
Не хочу я скривдити ні батька, ні мати!
Не хочу, щоб люди з нас всіх глузували,
І щоб через мене з сім'єю воювали!

Хочу своєю я стежкой іти!
Друзів нових хочу я зберегти!
Хочу чарівні світи малювати
І звірів незвичних усім показати!

Вірю, що в дар Бог дав мені малюнок
Він від хвороби й біди порятунок!
Звірі чарівні – це друзі нові!
Вони не придумані – справжні й живі!

Твій Син казав: «Кожен отримав по вірі» -
І в свято в життя увійшли диво-звірі...
Прошу, дай сил мені дар цей прийняти,
Щоб не боятися, щоб не зникати...

Я довго була тиха і непомітна,
Та мрія здійснилась моя заповідна:
Отримала змогу літати й творити,
Хоча й не так само як всі інші діти!

Діво, прошу тебе про допомогу:
Скажи своєму Сину, всесильному Богу
Що сильно просила маленька Марічка
Можливість не жити весь вік на припічку!

Дай мені шлях, що пройду я сама!
Дай те життя, що пройде не дарма!

Закінчивши молитву дівчинка дивиться на батьків, зітхає, лягає. Золота лілія – квітка чарівного світу, яка весь час горіла на стіні, спалахує і гасне. Темрява.

Співає півень. Лунає бравурна музика. Світло підіймається. Оксентій і Параска підстрибують з ліжок, починають швидко прибирати в хаті.

Вікна відчиняються. За ними гомонить натовп з дітей і сусідів. Фірка, Кульчиха, Трандичиха в перших рядах зівак. Паламар також тут. Люди штовхаються і сперечаються за можливість дивитись у вікно, змінюються обличчя. Раптом двері відчиняються і під натиском натовпу в хату ввалюються всі три пліткарки. Натовп починає співати злу, агресивну пісню, заводячи сам себе.

ТРАНДИЧИХА

Скоро лікар к вам прийде!
Він порядок наведе!
Добрих ви порад цурались -
І догрались, ох догрались!

ХОР

Ви хотіли вирізнитись!
З нас хотіли насміхатись!
Начебто ми щось не бачим!
Не пробачим! Не пробачим!

КУЛЬЧИХА:

Бо зна що ви влаштували!
З людей добрих глузували!
Щось несли про дивозвірів

ХОР:

Добре, що не про вампірів!

Ви хотіли вирізнитись!
З нас хотіли насміхатись!
Начебто ми щось не бачим!
Не пробачим! Не пробачим!

ФІРКА:

Лікар виявить хворобу!
Ліки дасть, щоб вигнать злобу!
Будуть знати як брикатись!
Як бреахати й задаватись!

ХОР:

Ви хотіли вирізнитись!
З нас хотіли насміхатись!
Начебто ми щось не бачим!
Не пробачим! Не пробачим!

Раптом спів переривається гучним вигуком:

ЛІКАР: Що тут відбувається?!!

Натовп розступається. На порозі стоїть ЛІКАР [35-40] – суворий, строго одягнений чоловік, в пенсне, з великим лікарським саквояжом в руках. Натовп охає, перешіптується: «прийшов», «прийшов лікар!».

Чоловік робить пару кроків в хату, суворо обводить поглядом натовп.

ЛІКАР: Я питаю, що відбувається?! Чому всі кричать і машуть руками?! Якщо ви всі хворі, то треба було попереджати – я би приїхав з колегами! Мене одного на стільки божевільних не вистачить!

В натовпі починають гучним шепотом переговорюватись.

ТЮТЮНША: Ох, і злий лікар! Як чорна редька потужний!

ТРАНДИЧИХА: Такий їм і треба! Щоб вигнав з них усю ту дурь!

КУЛЬЧИХА: Щоб знали як людей обдурювати!

ЛІКАР: То я питаю хто тут хворий?! Чи всіх перевіряти?!

Марічка несміливо піднімає руку.

МАРІЯ: Це я, пане лікарє...

ЛІКАР: Впевнена? Бо ти чи не єдина, хто себе нормально поводить!

МАРІЯ: Будь ласка, не сваріться на сусідів... Вони... Вони добра мені хочуть... Напевне...

ЛІКАР: Здається, це буде цікавий випадок...

Чоловік заходить в хату, киває Оксентію і Парасці, які низько уклоняються, ставить на стіл саквояж, сідає біля Марічки.

ЛІКАР: Ну, розповідай що тут відбувається. На що скаргишся?

МАРІЯ: Я ні на що. Це сусіди скаржаться. На мене.

Чоловік оглядається на натовп, що притих. Той синхронно киває.

ЛІКАР: Точно цікавий випадок. Ну і чим ти дошкуляєш сусідам? Багато бігаєш і бешкетуєш?

Марічка сумно показує на милиці.

ЛІКАР: Зрозумів. То що ж ти наробила, щоб викликати такий гнів натовпу, а натовп щоб викликав мене?

МАРІЯ: Малювала...

ЛІКАР: На чужих парканах? Псувала людям стіни?

МАРІЯ: Ні. Вдома на папері.

ЛІКАР: Перепитаю: це точно не їм потрібна допомога, а тобі?

ТРАНДИЧИХА: Вона звірів говорящих бачить!

ФІРКА: Говорить, що вміє літати!

КУЛЬЧИХА: Одним словом – брехуха!

ПАЛАМАР: Особи духовного сану сказали, що це галюцінації і самі викликали вас по допомогу!

Оксентій чортихається тихенько собі під ніс.

ОКСЕНТІЙ: Що ж ти від галюцінацій тікав у вікно, так що тільки бубенці дзвеніли?

ПАЛАМАР (ображено): Нічого у мене не дзвеніло!

ЛІКАР: Бачиш?

Дівчинка опускає голову. Мовчить.

ЛІКАР: То бачиш чи ні? Кажи, не бійся...

Крізь натовп в хату протискується Лук'ян.

ЛУК'ЯН: Ну як же їй не боятися?

Хлопчик стає між лікарем і Марією.

ЛУК'ЯН: Скаже, що не бачить – всі будуть казати, що вона брехуха і насміхатись. Скаже, що бачить – ви скажете, що вона божевільна! А вона не божевільна! Вона просто... Вміє бачити і малювати інші світи!

ЛІКАР: Які?

ЛУК'ЯН: Чарівні!

ТРАНДИЧИХА: Як ми і казали – заразне!

Всі роблять крок назад.

КУЛЬЧИХА: Лікарю, може це сказ?

ФІРКА: Доктор, вони бешені?

Всі роблять ще крок назад, наступаючи паламарю на ногу так, що той скрикує.

ПАЛАМАР: Ой!

Лікар дивиться на них скептично і тихенько говорить:

ЛІКАР: Ще не знаю хто тут скажений.

ТРАНДИЧИХА: Що ви сказали?

ЛІКАР (голосно, як для слабочуючих): КАЖУ ТРЕБА АНАЛІЗИ РОБИТИ!

Всі роблять ще пів кроки назад. Паламар знову зойкає.

ПАЛАМАР: Ой!

ЛІКАР: (до Лук'яна) Тож, кажеш, чарівні світи?

ЛУК'ЯН: Чарівні! Я сам бачив!

МАРІЯ: Лук'яне, не треба, я сама...

ЛІКАР: Добре... То що ти мені скажеш? Літаєш? Бачиш незвичне? Чи вигадала це?

Дівчинка сумно дивиться на батьків. Параска важко зітхає, дивиться на чоловіка, на сусідів, підходить ближче до доньки.

ПАРАСКА: Будь собою, доню. І байдуже, що люди скажуть!

ОКСЕНТІЙ: Не бійся, кажи правду!

Марія зітхає і наважується:

МАРІЯ: Так, я бачу те, чого не бачать інші... Дивних звірів, які говорять, що прийшли з чарівного світу...

Лікар дивиться на дівчинку. Встає. Задумливо дивиться на дитину.

ЛІКАР: Вони ще й говорять... Ці звірі зараз тут, з нами? В цій хаті?

Сусіди зі страхом дивляться по сторонах, тісно притискаючись один до одного і знову наступаючи на ногу паламарю.

ПАЛАМАР: Ой!

МАРІЯ: Ні, я їх образила... Попросила піти...

ТЮТЮНША: Священники просили – вони не пішли, я просила - не пішли, а якесь дівчисько обскубане...

ЛУК'ЯН (перебиває): Але вони були! Чесно-чесно! Я сам їх бачив!

ЛІКАР: Цікаво. Незвична патологія. І як це було? Коли ти почав їх бачити?

ЛУК'ЯН: Я спочатку не бачив... Але варто мені було взяти малюнок в руки, або просто доторкнутись, то одразу поруч з'являвся справжній, живий дивозвір!

ЛІКАР: (до Марії) І ти кажеш, що чула їх?

Дівчина киває.

ЛІКАР: Що вони розповідали? Хто вони і звідки? Що хочуть? Навіщо приходили?

МАРІЯ: Вони сказали, що прийшли з іншого світу...

КУЛЬЧИХА: З Потойбіччя! Де мерці і мавки живуть!

ПАЛАМАР: Нечиста! Господи, помилуй!

МАРІЯ: Ні! З іншого... Там ніколи немає зими... Там можна літати, там завжди світло, а квіти вищі за наші дерева... Так шкода, що ви їх не побачили... Вони всі такі красиві...

ЛУК'ЯН: А ще вони грають на музичних інструментах і чудово танцюють!

ЛІКАР: А де ці малюнки?

Лук'ян, Марічка і її батьки зі страхом переглядаються.

МАРІЯ: А ви їх не спалите?

ЛІКАР: Яким нелюдом треба бути, щоб хотіти спалити малюнки?

Всі дивляться на паламаря і чоловік протискується в середину натовпу, щоб сховатися.

ЛІКАР: Ні, я просто хочу подивитись на цих дивозвірів.

Параска іде в глибину хати, бере малюнки, приносить лікарю. Чоловік бере картини, сідає між Марією і Лук'яном. Роздивляється.

ЛІКАР: Ну, Марічко, розкажи хто тут...

МАРІЯ: Це Мавпочка, що грає на сопілці...

ЛУК'ЯН: Вона ходить на задніх лапках і така кумедна!

МАРІЯ: А це – Гороховий Звір! Він трохи лякливий, але дуже красивий...

ЛУК'ЯН: У тебе ж ціла пісенька про них є... Заспівай...

Марічка опускає голову додола, на очах у дівчинки з'являються сльози.

ЛІКАР: Не плач, Марічко... Я залюбки послухаю твою пісеньку.

Крізь сльози, дивлячись на малюнки, Марічка починає тихенько наспівувати акапелла:

Високий, червоний – це дивний Коньок!
Він також озветься ім'ям Горбуньок!
Він скрипку чарівну в копитах тримає
І пісні веселі грає!

А це завітала до мене Звірушка!
У неї під каптуром ку'медні вушка!
А ще був веселий великий Бичок!
У нього яскраво-блакитний бочок!

Поки дівчинка крізь сльози наспівує пісеньку, золота лілія на стіні починає мерехтіти і нарешті загоряється.

Всі звірі веселі, красиві, смішні!
Не треба їх гнати – вони не страшні!
Вони хочуть грати, сміятись, дружити
Вони такі самі, як ми – звіро-діти!
Не треба їх гнати, боятись, ловити!

На останніх словах дівчинка вже не може стримувати сльози і починає сильно плакати, закривши обличчя руками. Лікар продовжує розглядати малюнки. В хату несміливо заглядають Коник та Звір.

ЛІКАР: (до Марії) Кажеш не треба ловити...

МАРІЯ: (крізь сльози) Не треба...

ЛІКАР: І цих також не треба ловити?

МАРІЯ: Яких цих?

Дівчинка дивиться на малюнки в руках лікаря, але той дивиться в кут на звірів. Марічка витирає руками сльози, вдивляється, немов не може повірити своїм очам. Шукає милиці і, коли Лук'ян їй їх подає, як може швидко йде до звірів.

МАРІЯ: Ви повернулися!!!

ЗВІР: Звісно!

КОНИК: Як можна було не прийти, коли про тебе склали таку добру пісеньку?

Звірі горняться до дівчинки, а вона до них. Натовп починає переговорюватись, хреститись, шуміти.

МАРІЯ (до лікаря): Ви їх бачите? Ви бачите?!!

ЛІКАР: Я бачу, що треба починати лікування!

Марія, її батьки, Лук'ян стоять шоковані. В натовпі починають сміятися і показувати на Марію пальцями. Батьки дівчини згорьовано закривають очі руками. Лікар починає діставати з саквояжу великі шприці, фонендоскоп, склянки з ліками, виставляючи це все на столі. Лук'ян підбігає до Марічки, обіймає дівчинку.

ЛІКАР: Але оскільки, як ви стверджуєте, це заразне і у нас є щонайменше один постраждалий, то є небезпека епідемії!

Натовп починає намагатися вийти з хати, але всі один одного штовхають і нічого не виходить.

ЛІКАР: Не раджу бігти, бо буде гірше!

Всі завмирають.

ЛІКАР: Лук'яне, будь ласка, дай сюди малюнки!

ЛУК'ЯН: Не буду я вам допомагати!

ЛІКАР: Розумію і поважаю. Тоді просто підійди на хвилинку!

Хлопчик відвертається. Але Марічка показує йому кивком голови, щоб він все ж підійшов до лікаря. Не охоче, але хлопчик йде. Лікар каже Лук'яну щось на вухо. Хлопець уважно слухає, потім киває, біжить до столу, хапає малюнки і, не зважаючи на подив родини Марії, несе їх до лікаря. Той бере стос і йде до наляканого натовпу.

ЛІКАР: На перший другий розрахуйся!

ФІРКА: Перша!

КУЛЬЧИХА: Друга!

ТРАНДИЧИХА: Перша!

ПАЛАМАР: Другий!

ЛІКАР: Так, рахувати вмієте! Добре. Тепер давайте перевіримо чи вмієте ви читати!

ТРАНДИЧИХА: Ми образовані люди! Я навіть в районі була!

Лікар дає їй в руки малюнок.

ЛІКАР: А таке ти в районі бачила?!

Жінка дивиться на малюнок.

ТРАНДИЧИХА: Якись каляки...

Звір починає до неї повільно йти.

ЗВІР: Я не каляки! Я Звір!

Жінка підводить очі, бачить перед собою Звіра, дивиться на малюнок, на Звіра, страшно кричить і втрачає свідомість.

ЛІКАР: Перше щеплення прекрасним є!

ФІРКА: Що з нею?!

ЛІКАР: Побічний ефект, скоро пройде. Наступний!

Він дає інший малюнок Фірці. Жінка дивиться на малюнок, підводить очі на Коника, який, цокаючи копитами, йде до неї.

КУЛЬЧИХА: Мамочки...

КОНИК: Я схожий на вашу маму?

КУЛЬЧИХА (собі під ніс): Вашу маму...

Шокована жінка плюхається на попу і дивиться на коника знизу в гору.

Лук'ян роздає натовпу малюнки. Все більше і більше звірів заходять. Шоковані люди дивляться на дивозвірів, а ті на людей. Лунає музика.

ЛІКАР:

Що ви за люди, що тут всі зібрались?
Хто ви такі, звідки стільки в вас злоби?
Ви в ситуації не розібрались!
Й стали шукати ознаки хвороби!

Стали дитині чинить перепони!
Стали батьків її лаять й цькувати!
Ваше невігластво і забобони
Ледве не дали тут все зіпсувати!

Ладні ви були порвати малюнки!
Ладні були обізвати дитину!
Вели себе, дикуни і дикунки,

Так, що образили добру родину!

Світ величезний і досі незнаний!
Скільки попереду в нас відкриттів!
Не чорно-білий, не добрий-поганий,
А повний різних загадок і див!

Ми відкриваєм все більше нового:
Нових тварин, нові зорі й комети!
Сієм повагу до всього живого!
Ви ж тут плекаєте страх і прикмети!

Швидко беріть в руки дивні малюнки!
Ну-мо, дивіться! Що бачите, люди?
Твори Марії – це нам подарунки:
Вчимось знаходити диво повсюди!

Вміють художники бачить неznане!
Вміють поети писати про майбутнє -
Те, що через століття настане!
Творчість й талант – то є сила могутня!

Вчимось картини дивитись й читати,
Вчимось в них бачити інші світи!
Вчимось мистецтво і талант поважати -
В кожному малюнку є сила мети!

Останній рядок співають всі. Люди з малюнками в руках все ще шоковано роздивляються звірів.

ОКСЕНТІЙ: То вони справжні!

ПАРАСКА: І такі красиві...

Як сомнамбула Трандичиха з листочком в руках підходить до Конька-Горбунька, тягне до нього руку і захоплено промовляє:

ТРАНДИЧИХА: Лошадка говоряща...

Коник кланяється жінці.

КОНИК: Взагалі Коньок-Горбуньок, що грає на скрипці... Але можна і так!

Фірка йде до Синього Бика, починає гладити його по голові, як тваринку.

ФІРКА: А ти на мого бичка Борьку схожий... Тільки в нього дзвоник не на хвості, а на шиї...

Звір підходить до Марії, кладе їй голову на плече. Параска, яка тримає в руках картину з його зображенням, каже:

ПАРАСКА: Ой, а у Звіра вуса такі самі, як у нашого сільського голови!
Всі сміються.

ЛІКАР: Бачите? Дівчина не тільки сама бачить новий, ще не відкритий наукою світ, але й дає вам змогу з ним познайомитись!

КУЛЬЧИХА: То кожен її малюнок це як дірка в чарівний світ?

ЛІКАР: Ну я б сказав краще «портал», але можна сказати і дірка!

Кульчиха, Фірка і Трандичиха підходять до Марії, сумно опустивши голову.

КУЛЬЧИХА: Вибач, будь ласка!

ТРАНДИЧИХА: Ми були не праві...

ФІРКА: Вибач, що не повірили!

В натовпі люди також починають вибачатися. Марія посміхається.

МАРІЯ: Я вас розумію і не ображаюсь! Я сама спочатку злякалась і не повірила!

КОНИК: Так, вона так верещала, що ми з Мавпочкою і Звірушкою ледь не втекли!

ХЛОПЧИК 1: А ти ще намалюєш картин, щоб ми могли побачити побільше чарівних тварин і рослин?

МАРІЯ: Обов'язково!

ДІВЧИНКА 1: А там багато ще дивозвірів?

ХЛОПЧИК 2: А який той дивосвіт?

Марічка посміхається, починає співати, до неї доєднуються і диво-звірі, і сусіди (фінальний музично-танцювальний номер). По мірі співу весь простір хати Марії наповнюється квітами, птахами і диво-звірами.

МАРІЯ:

*Цей світ дивовижний – безмежний й яскравий,
Великий, красивий і дуже цікавий!*

Там снігу немає, немає і ночі

І бачить його можуть всі, хто охочі!

КОНИК:

*Живемо ми там серед миру й любові!
Всі добрі, красиві, веселі, здорові!*

ЗВІР:

*Немає в нас сварок, немає і злості,
Приходьте до нас, добрі люди, у гості!*

ХОР:

*Картини Марії – це світ, що єднає!
Там зло розтає, а добро оживає!
І кожен малюнок – це клаптик надії
Що світ є, де втіляться всі твої мрії!*

ЗВІР-ЩО-ВОРОЖИТЬ:

*Там можна літати, сміятись, творити!
Там можна удачу за хвіст ухопити!*

МАВПОЧКА:

*І вище дерев там ростуть диво-квіти
Приходьте до нас і дорослі, і діти!*

ХОР:

*Картини Марії – це світ, що єднає!
Там зло розтає, а добро оживає!
І кожен малюнок – це клаптик надії
Що світ є, де втіляться всі твої мрії!*

ГОРОХОВИЙ ЗВІР:

*І все, що вам треба – повірити в диво!
Й представити світ наш немов би наживо!*

КОЧУБАРОЧКА:

*І в мить в опинитесь тут серед нас
Ми раді вам будемо в будь-який час!*

ХОР:

*Картини Марії – це світ, що єднає!
Там зло розтає, а добро оживає!
І кожен малюнок – це клаптик надії
Що світ є, де втіляться всі твої мрії!*

ЗАВІСА

*ЛІБРЕТО БУЛО СТВОРЕНО НА ЛАБОРАТОРІЇ МЮЗИКЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ
ТЕАТРАЛЬНИХ ДІЯЧІВ У 2025 РОЦІ.*